

OPPL. 7 233 000

den

FEBRUAR/MARS 1985

ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

**De
neste
fire år:
USA
SER
FREMOVER**

**Den amerikanske
president
Ronald Reagan**

Den Enkle Sannhet har ingen abonnements- eller løssalgpris, men utgis gratis. Dette er gjort mulig ved frivillige tiender og gaver fra medlemmene i Guds Verdensvide Menighet og andre som har valgt å støtte menighetens arbeid. Men bidrag mottas med takk. De som ønsker å støtte dette verdensomspennende arbeidet på frivillig basis, er velkomne som medarbeidere for å utbre det opprinnelige, sanne evangelium til alle nasjoner. Bidrag kan sendes til Worldwide Church of God's konti i: Norge: Postgiro 2296978; bankgiro 7082.05.12624; Sverige: Postgiro 980730-6; Danmark: Den danske Bank, Konto 3258-13620-9. Vennligst send eventuelle bidrag til nærmeste adresse (se adresselisten nedenfor).

den ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

ÅRG. 2 NR. 2

Opplag: 7 233 000

FEBRUAR/MARS 1985

GRUNNLEGGER OG SJEFREDAKTØR HERBERT W. ARMSTRONG

HOVEDREDAKTØR:
HERMANN L. HÖH

ANSVARLIG REDAKTØR:
DEXTER H. FAULKNER

STEDFORTREDEDE SJEFREDAKTØR:
RAYMOND F. MCNAIR

NYHETSREDAKTØR INTERNASJONALT:
GENE H. HÖGBERG

FASTE MEDARBEIDERE:
JOHN HALFORD, RONALD D. KELLY,
RODERICK C. MEREDITH, DONALD D. SCHRÖDER,
JOHN R. SCHRÖDER, MICHAEL A. SNYDER,
CLAYTON D. STEEP, KEITH W. STUMPF

REDAKSJON:
SHEILA GRAHAM, NORMAN L. SHOAF

ARTIKKELFORFATTERE:
DIBAR APARTIAN, ROBERT BORAKER,
SIDNEY M. HEGVOLD, KENNETH C. HERRMANN,
L. LEROY NEFF, RICHARD PAIGE, PATRICK A.
PARNELL, RICHARD J. RICE, RICHARD H.
SEDLIACIK, DAN C. TAYLOR, JEFF E. ZHORNE

MANUSKRIFT-KORREKTUR:
PETER MOORE

REDAKSJONSASSISTENTER:
CHERYL EBELING, KAREN FERGEN,
WERNER JEBENS, JANICE RÖMER,
MARIA ROOT, TONY STYER, WENDY STYER,
RON TOTTH, EILEEN WENDLING

GRAFIKK:
Grafikkredaktør: RANDALL COLE
Stab: MATTHEW FAULKNER, L. GREG SMITH
Design-konsulent: GREG S. SMITH

FOTOREDAKSJON:
Ansvarshavende: WARREN WATSON
Leder for billedproduksjon: HAL FINCH
Stab: G. A. BELLUCHE JR.,
KEVIN BLACKBURN, CHARLES BUSCHMANN,
NATHAN FAULKNER, ALFRED HENNIG,
ELIZABETH RUCKER, KIM STONE
Fotoarkiv: VERONICA TAYLOR

UTGIVELSE:
Sjef for utgivelse: RAY WRIGHT
Produksjonsansvarlig: ROGER G. LIPPROSS
Produksjonssjef: RON TAYLOR
Internasjonale koordinatører:
JEANNETTE ANDERSON, VAL BROWN,
BOB MILLER
Opplagsansvarlig: BOYD LEESON
Opplagsassistent: CAROL RIEMEN
Kioskbladforsendelse: JOHN LABISSONIERE

FORRETNINGSFØRER:
L. LEROY NEFF

INTERNASJONALE UTGAVER:
BRITISK: JOHN ROSS SCHRÖDER
FRANSK: DIBAR APARTIAN
HOLLANDSK: JOHAN WILMS
ITALIENSK: CARN CATHERWOOD
NORSK: ROY ØSTENSEN
SPANSK: DON WALLS
TYSK: JOHN B. KARLSON

REGIONALE KONTORER:
AUSTRALIA: ROBERT MORTON
CANADA: COLIN ADAIR
ENGLAND: FRANK BROWN
FILIPPINENE: ROD MATTHEWS
FRANKRIKE: SAM KNELLER
LATIN-AMERIKA: LEON WALKER
NEDERLAND: BRAM DE BREE
NEW ZEALAND: PETER NATHAN
PUERTO RICO: STAN BASS
SYD-AERIKA: ROY MCCARTHY
SVEITS: BERNARD ANDRIST
VEST-TYSKLAND: FRANK SCHNEE

ARTIKLER

- 2 Sannheten om Amerikas moralske krise
- 5 Og dette skal kalles "fremskritt" . . . ?
- 7 Forbered deg på overgangsalderen IDAG!
- 10 Familien — Guds plan for menneskene
- 13 Vet de avdøde hva de levende gjør?
- 19 Sannheten om barneoppdragelse:
Førskoleårene: Forberedelse til livet

FASTE RUBRIKKER

- 1 Personlig fra Herbert W. Armstrong
- 15 Internasjonalt utsyn
- 25 Nyhetsoversyn
- 29 Brev til redaktøren

FORSIDEBILDET

De forente stater er den kraftigste motoren som driver verdensøkonomien. Og de politiske beslutningene som bestemmer hvor effektiv denne amerikanske økonomiske kraft vil være, og hvordan forbrukerne vil reagere, ligger hos presidenten.

FORSIDEBILDE: JOHN FICARA — WOODFIN CAMP

Den Enkle Sannhet (The Plain Truth) blir også utgitt på engelsk, fransk, nederlandsk, italiensk, spansk og tysk av Worldwide Church of God, Pasadena (California, USA) og Borehamwood (England). © 1985 Worldwide Church of God. Alle rettigheter forbeholdt. Printed in England by Ambassador Press, St. Albans. Can bestilles i:
Norge: Postboks 2513 Solli, N-0203 Oslo 2
Danmark: Postboks 211, DK-8100 Århus C
Sverige: Box 5380, S-102 46 Stockholm

Andre utgaver av The Plain Truth:
Engelsk: The Plain Truth, P.O. Box 111, Borehamwood, Herts., England WD6 1LU. Tlf. 01-207-2811
Fransk: La Pure Vérité, B. P. 64, F-75662 Paris CEDEX 14, Frankrike Tlf. 01-33-26084
Hollandsk: De Echte Waarheid, Ambassador College, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein, Nederland. Tlf. 034-0239922
Italiensk: La Pura Verità, Castella Postale 10349, I-00144 Roma EUR, Italia
Spansk: La Pura Verdad, Apartado Postal 1230, Madrid 9, Spania
Tysk: Klar & Wahr, Ambassador College, Postfach 1129, D-5300 Bonn 1, Vest-Tyskland Tlf. 0228-218061

Andre Plain Truth-adresser:
USA: 300 W. Green St., Pasadena, California 91123. Tlf. 800-423-4444
Canada: P.O. Box 44, Station A, Vancouver, B.C. V6C 2M2. Tlf. 1-800-663-2345
Australia og Sydøst-Asia: P.O. Box 202, Burleigh Heads, Queensland 4220, Australia. Tlf. 075-35-4233
New Zealand og Stillehavøyene: P.O. Box 2709, Auckland 1, New Zealand
Ghana: P.O. Box 9617, Kotoka Int. Airport, Accra
Kenya: P.O. Box 47135, Nairobi
Nigeria: P.M.B. 21006, Ikeja, Lagos State
Syd-Afrika: P.O. Box 5644, Cape Town 8000
Zimbabwe: P.O. Box U.A. 30, Union Ave., Harare
Filippinene: P.O. Box 1111, Makati, Metro Manila 3117
Latin-Amerika: Institución Embassador, Apartado Postal 5-595, 06500 México D.F., Mexico
Karibiske hav: P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

Husk å sende melding om adresseendring så snart som mulig hvis du endrer adresse. Vennligst vedlegg en gammel adresselapp sammen med din nye adresse.

PERSONLIG FRA

Hva er i veien med forretnings- og bedriftslivet?

Masseødeleggelsesvåpen truer med å ut-slette alt menneskeliv på jorden!

Hvilken rolle har så forretningslivet og industrien spilt i det moderne samfunn som nå står på utslettelsens rand?

Sannelig, når vi ser på moderne forretningsvirksomhet, industri og handel, da finner vi en utvikling som bare kan vekke fascinerende beundring.

Eller har denne siden av vår sivilisasjon bidratt til årsaken til menneskehetens triste situasjon idag?

Hvis menn som Lincoln, Vanderbilt og Emerson kunne komme til live igjen idag, ville de gispe av forundring over den forbausende utvikling som moderne industri og forretningsvirksomhet har undergått.

Den utrolige utvikling av slike ting som telefon, fargefilm, radio, fjernsyn, biler, jettfly og veldige supertankere, romfartøyer som bringer mennesker til månen og tilbake igjen, ubemannede romskip som sender nærbilder av planeten Mars' overflate tilbake til jorden, de fantastiske nye datamaskinene og alle slags andre tekniske vidundere i kontorer og bedrifter, alt dette ville få dem som levde for knapt hundre år siden til å bli målløse! Det samme ville være tilfelle med moderne salgs- og markedsføringsmetoder.

FOR EN FANTASTISK FREMGANG OG UTVIKLING!

Handel og forretningsvirksomhet er som et rike for seg — en pulserende verden i rask bevegelse og hektisk aktivitet. Alle disse fabelaktige fremskrittene kan da umulig ha bidratt til ONDENE i dagens verden?

Tilsynelatende ikke. Men kikker vi nøyerere etter,

finner vi også her de ondene som har forårsaket menneskenes elendighet idag. Vi ser at denne dirrende, dynamiske virksomheten motiveres av egoistisk kappelys og grådighet. Og altfor ofte appellerer salg og markedsføring til forfengelighet og galt begjær — og midlene som brukes, er uværslighet, forfalskning, forvringning, bedrag og svindel. Motiveringen er å "få" — kreve mer og gi mindre.

Visse grunnleggende faktorer i livet betrakter vi vanligvis ikke dypt nok til at vi ser dem ordentlig. Grovt sagt finnes det bare to slags livsformer, og de går hver sin vei. Jeg angir dem ganske enkelt. Den ene er *kjærlighet*, utadvendt omsorg for andres beste, at man samarbeider, tjener hverandre og deler med hverandre. Jeg kaller dette å "gi". Den motsatte livsformen kaller jeg å "få".

Under en lunsj i en reklameklubb i 1910 hørte jeg en taler med ettertrykk si: "Konkurransen, IKKE SAMARBEID, er selve livsnerven i forretningslivet idag!" Alle lot vi til å tro på det dengang.

Men senere gav min kloke onkel Frank Armstrong meg et annet syn på saken. Han var da en av Iowas ledende reklamefolk.

"Verdien av møter og sammenkomster i forretningslivet ligger i SAMARBEID," forklarte han. "La oss si at Jones har prøvd en ny idé som reduserer kostnader. Han redegjør for den, vi andre tar den opp — og ingen blir skadelidende, alle tjener på den. Så forteller Smith om hvordan han økte salget og markedsandelen på nye felter. Alle nyter godt av hans erfaringer, og ingen lider noen skade."

Det var slik Skaperen bestemte at det skulle være. Men vi mennesker er uenige med ham som sa: "Det er saligere å GI enn å ta." Dessverre er det mange som ser dette som upraktisk idealisme. Men *hvert eneste onde i vår tids syke, syke verden er skapt av "få"-mentaliteten* — ønsket om å oppnå fordeler på andres bekostning, forfengelighet, grådighet, lyst og begjær — misunnelse og sjalusi, fiendtlig kappestrid, vold, krig og ødeleggelse. Og fremfor alt motstand mot autoriteter!

Dessverre er det "få"-mentaliteten som har vært den fundamentale drivkraft i moderne forretningsliv og industri. Tross alle materielle fremskritt er menneskehetens problemer åndelige av natur. Den åndelige stimulans har vært å "få", "meg først"!

Og resultatet? Tross alle (Fortsettes side 24)

Sannheten om AMERIKAS MORALSKE KRISE

av Gene H. Högberg

Et totalangrep på åndelige verdier og familielivet høster bitre frukter.

Religionens og moralens rolle i et moderne samfunn ble et stort tema i den amerikanske valgkampen i 1984.

Religion og politikk — eller religion *kontra* politikk, slik noen ser det — truer nå med å bli et enda mer eksplosivt tema i president Reagans annen periode.

En appell til verdinormer

Under valgkampen ifjor befant president Ronald Reagan seg midt oppe i denne hvirvlende striden. Han gikk sterkt ut imot en fortsatt legalisering av abort, som ble tillatt etter en avgjørelse i Høyesterett i 1973. Han gav også sin tilslutning til frivillig morgenbønn i de statsdrevne skolene. Helt til en annen avgjørelse i Høyesterett i 1962, hadde det vært vanlig at dagen i amerikanske skoler begynte med morgenbønn i klasserommet.

Reagan reagerte kraftig på anklager fra dem som var redde for at hans standpunkt i disse to spørsmålene kunne underminere de garantier som er fastlagt i Første tilføyelse til den amerikanske grunnlov. Grunnloven fastslår at "Kongressen skal ikke vedta noen

lov om etableringen av en religion, eller forby religiøs utøvelse".

Presidenten svarte at spørsmålet ikke dreide seg om "å etablere en religion", men heller om å nøre opp under en tradisjonell følelse av religiøst basert offentlig moral igjen.

I en tale til *Economic Club of Chicago* ("Chicagos økonomiske klubb") erklærte presidenten at nasjonen hadde gått gjennom en nytelsessyk blomstringstid for falske verdier. — I de siste par tiår, sa han, har mange av oss vendt ryggen til de varige verdiene, troen, arbeidsmoralen og familiens sentrale betydning.

Under det republikanske landsmøtet i Dallas var Reagan tilstede under et frokost-bønnemøte. I sin tale sa han: — Politikk og moral er uadskillelige, og siden grunnlaget for moralen er religion, er religion og politikk nødvendigvis beslektet . . . Vi etablerer ikke noen statsreligion i dette landet, og skal heller aldri gjøre det . . . Men vi forgifter samfunnet vårt når vi fjerner samfunnets teologiske grunnvoll.

— På 60-tallet, sa presidenten, begynte vi å ta store steg mot å verdsliggjøre nasjonen vår . . . Uten Gudd finnes det ingen kristne dyder. Uten Gud kjører vi oss helt fast i det materielle . . . demokratiet

hverken vil eller kan holde ut lenge uten Gud.

Mange var selvfølgelig uenige i presidentens analyse. Enkelte beskyldte ham for å stå i ledtog med "de religiøse høyrekreftene" i et forsøk på å fremtvinge en forandring på den moralske utvikling i landet.

Sammenbrudd av religiøs veiledning

I andre betydningsfulle sirkler har imidlertid presidentens bekymringer fått gjenklang.

Den 20. mars 1984 hadde *Wall Street Journal* en kraftig lederartikkel som fordømte det moralske forfallet i landet de siste par tiår. Det er verdt å merke seg at redaktørene la en god del av skylden på de større kirkesamfunnene for at de ikke reiste seg opp mot den voksende flommen av umoral. Det faktum at denne kraftige lederartikkelen kom på trykk i en ledende avis for næringslivet istedenfor i et religiøst blad, sier ikke så lite om religionens tilstand i dagens Amerika. Lederartikkelen fastslo:

"Det som har skjedd er at den nye moralen i storbyer som New York, Los Angeles og San Francisco ble presset på resten av landet gjennom kinofilmer, TV, ukepresse, reklame, musikk, og videre av roman- og skuespillforfattere og —

på grunn av deres forsømmelse — de større kirkesamfunnene.”

Amerikanske foreldre, fortsatte redaktørene, hadde spesielt behov for motargumenter for å bekjempe invasjonen av “den aggressive moderne verdsligheten”, så de kunne gjenopprette den moralske balansen i sine familier og nærsamfunn.

“Men med unntak av de evangeliske og fundamentalistiske kirkesamfunn, så kom aldri den hjelpen de trengte . . . Joda, kirkens dører er åpne hver søndag. Men til stor ulykke for dem som kommer dit, så er mye av dagens amerikanske teologi blitt basert på en slags affektert religiøs grøt, som har mer til felles med utsagn fra Rod McKuen og John Lennon enn formaningene fra Jesaja [Esaias] og Johannes.”

Sannelig en innsiktsfull lederartikkel.

Man kan være overbevist om at det i den senere tid har vært heller få prekener over formaningene i de første kapitlene hos Jesaja.

Hvis advarslene fra Gud i denne profetien virkelig hadde vært trodd og prekt, ville det for eksempel ha kommet tordnende fordømmelser fra prekestolene mot de homofile forkjempernes “nye moral”. Isteden har enkelte kirkesamfunn valgt å rettferdiggjøre homoseksualitet og overse det faktum at Gud direkte snakker om dagens Amerika og store deler av Vest-Europa som “Gomorra-folk” og våre ledere som “Sodoma-fyrster” (Jes. 1:10).

For sterkt? Da bør du tenke over følgende: Den amerikanske borgermester-konferansen vedtok nylig en resolusjon som anbefalte at “staten på alle plan vedtar rettslig beskyttelse av amerikanske homofiles og lesbiskes rettigheter”.

Et meget betydningsfullt resultat av de amerikanske valgene i november, var at politikere som åpent har bekjent sin homoseksualitet, fikk majoriteten i et bystyre. Tre av de fem rådmennene i den nye byen West Hollywood i California erklærte at valget av dem var en seier for de homofile over hele nasjonen.

USA opplever for tiden et oppsving i nasjonalfølelse og selvtillit. Men dette er for en stor del bare på overflaten, hovedsakelig hjulpet frem av økonomisk opti-

misme. Faktum er at det amerikanske samfunn for tiden er fundamentalt sykt. “Fra fotsåle til hode er det ingenting helt på det; sår, buler og friske slag!” (Jes. 1:6.) Men det er ingen som kan forbinde disse sårene, som er av moralsk og åndelig art (vers 7).

Gud refser “Israels hyrder” — de selvutpekte moderne prestene i landet — for “det svake har I ikke styrket, og det syke har I ikke lægt” (Esek. 34:2, 4).

“Hvem kan læge deg?” spør Gud i Klagesangene 2:13. Tydeligvis ikke mange av dagens åndelige veiledere.

“Dine profeter har skuet for deg tomme og dårlige ting,” tordner Gud. “De åpenbarte ikke din misgjerning” — de avslørte ikke syndige gjerninger i lys av Guds ord (vers 14).

De falske hyrdene har ikke gjort hva Guds sanne tjenere har gjort i denne tidsalderen: “Rop av strupen, spar ikke! Oppløft din stemme som

syndikerte spalten sin den 23. mars 1984:

“Det er først i de seneste tiår at ateistiske synspunkter (som ofte mer pyntelig blir kalt for “sekulære”) har fått nok styrke og kraft til å insistere på en strengere tolkning av grunnlovens bestemmelser, og til å overtale rettsapparatet til å tilpasse seg deres synspunkter . . .

Det endelige resultat ble at erkjennelsen av Guds eksistens omtrent ble totalt drevet ut av det amerikanske samfunns felles liv — en utvikling som enkelte bemerket var nær ved å gjøre ateisme til vår statsreligion ved ren unnlattelse.”

Tapte bånd til historien

USA står i fare for å miste alle bånd til sin begynnelse som nasjon. Amerikanerne taper synet av sine “røtter”, som man sier idag; røtter basert på åndelige og moralske verdier og bevart i familiesamholdet.

I januar ifjor ble det holdt en

Homofile i USA krever full rettslig anerkjennelse. De er iferd med å oppnå politisk makt, og blir møtt med toleranse fra de organiserte religioner og media.

en basun og forkynn mitt folk dets overtredelser og Jakobs hus dets synder!” (Jes. 58:1.)

Resultatet av denne åndelige forsømmelsen, skriver William Rusher, utgiveren av *National Review*, er at USA i den statlige og offentlige sektor faktisk er blitt et ateistisk samfunn. Han skrev i den

svært viktig tale på Shavano-instituttet for Nasjonal Ledelse ved Hillsdale College, Hillsdale i Michigan. Den ble holdt av Allan D. Carlson, som er administrerende visepresident ved Rockford-instituttet. Talen var kalt: “Vår nasjonale selvfølelse: Hvordan forstå dens forfall og understøtte dens

forbedring.” Dr. Carlsons tale ble trykt opp i *Vital Speeches of the Day* den 15. mars 1984.

I sin tale trakk dr. Carlson opp utviklingen av de nasjonale verdinormene, og viste hvordan de hadde vært under uavbrutt angrep i nyere tid.

— Det er liten tvil, fremholdt dr. Carlson, om at religiøse verdier motiverte den frisinne generasjon av menn og kvinner som skapte denne nasjonen. De store filosofene i republikansk frihet . . . forstod at et fritt samfunn også må være et religiøst samfunn, et samfunn hvor moralske verdier behersker driftene og rettleder enkeltmennesket mot det felles beste.

Få utenfor USA, og stadig færre innen landets grenser, forstår dette enestående arvegodset. En som gjorde det, var den nå avdøde italienske forfatteren Luigi Barzini.

I sin bok *Europeerne* forklarer Barzini i kapitlet “De forbløffende amerikanerne” dette grunnleggende poenget i amerikansk historie, som så ofte blir oversatt: “Hemmeligheten bak USAs fantastiske suksess var i realiteten ikke bare teknologi, kunnskap, arbeidsetikk, trangen til suksess eller ren grådighet. Det var en åndelig vind som helt fra begynnelsen drev amerikanerne uimotståelig fremover.

Det som lå bak deres besettelse for å forbedre menneskenes kår, var en altoverskyggende religiøs plikt-følelse, lydigheten mot en gudgitt befaling, *mot en gudgitt lov om personlig oppførsel*, villighet til å akseptere alle nødvendige ofte, å dø i kamp om så det skulle være. Få utlendinger forstår dette, selv idag. De forente stater virker på dem utelukkende som den sjelløse materialismens triumf.”

Barzini bemerket at de uttrykkene for religiøs iver som var så tydelig for hundre år siden, er mindre synlig nå. “De er svakere,” skrev han, “rakkert ned på av intellektuelle, slitt ned av tvilen i disse ugudelige tider; men uten dem, eller det som er igjen av dem, ville ikke Amerika ha vært hva det er.”

Den berømte franske observatøren Tocqueville fremholdt også at “det har aldri eksistert noe fritt samfunn uten moralske verdier”. I nasjonens første dager, bemerket

han, ble disse verdiene næret av de amerikanske kvinnene. En av hovedgrunnene til amerikanernes økende makt, mente han, var det sterke familielivet og spesielt “deres kvinners fortrinn”.

Beklageligvis vil dagens amerikanske kvinne alt for ofte “frigjøres” fra sin nøkkelrolle med innflytelse i familie-enheten, en rolle som nå blir proklamert som utilfredsstillende og mindreverdig.

Tilbake til dr. Carlsons tale. Skylden for Amerikas forfall la han på mektige institusjoner som kirkesamfunnene, media og de sosiale vitenskaper — som alle i større eller mindre grad er blitt påvirket av moteriktige radikale synspunkter. Dermed har den tradisjonelle familie-enheten kommet under angrep fra alle kanter på en gang.

Når det gjaldt de sosiale vitenskaper, mente Carlson at de opp gjennom 1950-årene fortsatt var basert på tradisjonene. — På den tid, sa han, var familiesosiologiens område helt dominert av Talcott Parson ved Harvard-universitetet, en mann som trodde fast på at den amerikanske familiestrukturen var en viktig sosial institusjon som hvilte på en solid grunnvoll av historiske verdier.

Men i 1970, fortsatte Carlson, var Parsons synspunkter gått helt av mote. Dette ble gjenspeilet i “Forum 14-rapporten” fra konferansen om barn og ungdom som Det hvite hus arrangerte i 1970.

— Under denne konferansen, sa Carlson, avskrev et representativt utvalg av Amerikas mest fremstående sosiologer den tradisjonelle amerikanske familien som foreldet, de fornektet enhver amerikansk identitet og ønsket velkommen datidens bevegelse som ville “knuse den kulturelle myten om den ‘riktige’ eller ‘beste’ måten å oppføre seg på, tro, arbeide eller leke . . . Denne gruppen kjempet for godkjennelse av en ny definisjon på “familie” som ville omfatte “alenemor”, “alene-far”, “kollektiv”, “gruppe-ekteskap” og “homoseksuelle variasjoner”.

På midten av 70-tallet dominerte slike meninger sosiologi-yrket, og de ble bragt videre til offentligheten av media. — Disse synspunktene, hevdet Carlson, skapte holdningene og handlingene til en hel generasjon av lærere, ekteskaps- og fami-

lierådgivere, prester, psykologer og såkalte “sex-terapeuter”. Da de ble sluppet løs på samfunnet, var deres felles innvirkning mildt sagt voldsom.

Men hvilke frukter kunne man så høste etter å følge slike livsstiler som de tilrådet? I hvert fall var fruktene bitre for familiens vedkommende.

De neste tyve år etter 1960 ble antall barn som hvert år ble berørt av skilsmisser tredoblet. I samme tidsrom gjorde andelen barn født utenfor ekteskapet det samme. Antall aborttingrep steg fra mindre enn 100 000 pr. år på begynnelsen av 60-tallet, til 570 000 i 1973 — det første året abort var tillatt ved lov — og til 1,6 millioner i 1982.

Den erfarne dr. Carlson sa mot slutten av sin tale: — Jeg tror det er galt å anta at en nasjonal kultur åpenlyst kan skryte opp nytelsessyke og sosial ansvarsløshet som prisverdige, ja til og med høyerestående, levemåter, uten å måtte betale en høy pris for det. På utallige måter høster vi nå inn de bitre fruktene.

Men hva gjorde så landets religiøse hyrder mens alt dette pågikk? Var de ivrig opptatt med å oppfordre sine menigheter til å svømme mot den verdslige strømmen, til å huske den enkle sannhet i Galaterne 6:7: “Far ikke vill! Gud lar seg ikke spotte; for det som et menneske sår, det skal han også høste”?

Deres budskap skulle ha vært formaningene hos den ignorerte Jesaja, hvor vi finner følgende i 3. kapittel, vers 10 og 11:

“Si om den rettfærdige at det går ham godt! For han skal ete frukten av sine gjerninger. Ve den ugudelige! Ham går det ille; for det hans hender har gjort, skal gjøres mot ham selv.”

Det er interessant at denne setningen følger umiddelbart etter advarselen i vers 9: “Og om sin synd taler de åpent som folket i Sodoma, de dølger [skjuler] den ikke.”

Mennene i Sodoma fortsatte stolt sin homoseksuelle “livsstil” — helt til ødeleggelsen regnet ned over dem fra Gud i himmelen. Og idag er det populært blant dem som kaller seg “homofile” å stå åpent frem og kjempe for såkalte sosiale reformer.

(Fortsettes side 28)

Og dette skal kalles "fremskritt"…?

av Clayton Steep

Innpakning, esker, flasker, bokser — har vi ikke begynt å overdrive litt?

Pasadena,
California

Den 96. årlige blomsterparaden i Pasadena har nå gått over i historien.

Det er alltid like forbløffende hvor raskt folkemengden som står tettpakket langs gatene for denne begivenheten (mange stiller seg opp over 24 timer før paraden begynner) forsvinner etterat den er over.

Men de etterlater seg et teppe av søppel — tonn på tonn. Mesteparten består av bortslengte esker og bokser som før inneholdt forskjellig slags mat og drikke.

Hvor mange av oss ser på disse mengdene med plastikk, glass, cellofan, papir, kartong, aluminium, hermetikkbokser, polystyren og andre materialer vi bruker til å pakke inn eller oppbevare mat i, som mål på dagens fremskritt? Jo større mengder slike materialer blir brukt en gang og deretter kastet, jo lenger blir det antatt at samfunnet er kommet på fremskrittets vei.

Men stopp litt og tenk. Er alt dette virkelig fremskritt?

Skal det være slik?

Har du noengang strevet med å åpne en pose peanøtter? Du tar tak der det står "Riv her". Du drar og vrir. Uten hell. Du forsøker igjen. Forgjeves. I ren desperasjon biter du til slutt tennene i det øverste hjørnet og river posen opp, med det resultat at peanøttene spretter rundt deg mens du blir stående der med en cellofanbit dinglede fra

munnviken.

Eller hva med melkekartongen med en helletut som ikke lar seg åpne? Selv om du følger anvisningene til punkt og prikke og bretter nøyaktig slik du skal, så er og blir tuten fortsatt forseglet. Etter endel forsøk går du over til å prøve med en kniv eller gaffel, og du skjærer og river en åpning som du til slutt kan få melken ut gjennom.

Og hvem har ikke hatt en hermetikkboks eller en flaske som skulle åpnes, men uten noen åpner tilgjengelig? Eller forsøkt å lukke en "lukkbar" kartong som absolutt ikke vil la seg lukke? Eller kjøpt en pakke mat av et eller annet slag, for så når du kommer hjem å oppdage

at pakken bare er halvfull, eller enda verre, at innholdet er fordervet? Eller når skrulokket på et glass sitter helt fast, og lokket plutselig gir etter slik at mye av innholdet blir sølt ut?

Dette er noen av manglene ved moderne innpakning av mat. Men dette er ikke alt. I enkelte sirkler diskuterer man voldsomt hvor sikre mange av de produserte innpakningsmaterialene for mat egentlig

er. Det finnes dem som er overbevist om at mat blir farlig forurenset av kontakt med plast, aluminium, polystyren og lignende. For eksempel er det nå generell enighet om at loddetynet som lenge har vært vanlig brukt i hermetikkbokser, har vært en kilde til giftig blyinnhold i maten.

Mange av de embalasjetyper som blir brukt til mat klarer ikke å hindre innholdet fra å bli fordervet, misfarvet eller å forandre konsistens. I et forsøk på å forhindre dette, bli forskjellige kjemiske preserveringsmidler tilsatt maten, eller man behandler eller foredler den. Resultatet er at maten blir mindre egnet som menneskeføde.

I tillegg til bestanddeler som med hensikt blir tilsatt mange matsorter, finnes det også visse uønskede elementer som den store konserveringsindustrien ikke har noen praktisk måte å holde vekk fra maten. Av denne grunn tillater faktisk de statlige reglene i USA en viss mengde rottehår, rotteavføring, insektdeler og andre typer urenheter i konservert mat.

Når du lager mat hjemme, fjerner du det som er muggent, skjemt, markspist eller ødelagt på annen måte. Men når det for eksempel er snakk om tonnevis av tomater i en tomatsausfabrikk, så må det — på tross av menneskelig kontroll — komme med tomater som du ikke ville ha servert hjemme enkeltvis. Og det samme gjelder all annen ferdigfabrikkert mat.

Men dette problemet gjelder langt flere områder enn ferdigfabrikkert mat. Så å si alt vi kjøper er pakket inn på en eller annen måte. Enten kommer det ferdigpakket fra fabrikk, eller så pakker vi det selv i plast inne i butikken. Tekstiler blir ofte gjerne pakket inn ytterligere og kanskje stiftet igjen på toppen ved utgangskassen, for å forhindre og motvirke butikktyverier.

Den grunnleggende menneskelige uærligheten er faktisk en av grunnene til at samfunnet blir overemballert. Småting (som det ellers ikke er noen grunn til å pakke inn) blir lagt ned i større beholdere som er vanskelige å åpne, for å gjøre det vanskeligere å stjele dem.

Men uansett hvorfor man bruker alle disse eskene, posene, papiret,

boksene, flaskene, hyssingen, ståltråden og limbåndet, så er problemet at alt sammen må fjernes og kastes. Riktignok er endel emballasje "biologisk nedbrytbart". Det vil si at når det bli kastet *skikkelig* (som alt for ofte betyr at det må plukkes opp fra det stedet hvor det tankeløst er henslengt, og deretter kastes ordentlig), så vil det etter hvert forråtne naturlig. Men svært mange typer emballasje og beholdere kommer ikke inn under denne kategorien. Slike ting må resirkulere, hvis det er mulig og praktisk, eller fraktes til digre søppelfyllinger og avfalshauger. I større byer kreves det utrolig store avfallssystemer.

Tenk bare på dine egne søppelsekker som blir tømt med jevne mellomrom. Hvor mye mindre hadde det ikke blitt i dem hvis du hadde sluppet å kaste all den unødige emballasjen, og hvis du kunne kaste matrester i en kompostbinge bak huset? Da ville det utvilsomt vært behov for langt færre søppelbiler, og langt mindre søppel måtte fjernes i året — som igjen ville bety store lettelser på kommunebudsjettene.

Mange av våre innsjøer, elver, fossefall, strender og riksveier ville være i langt bedre tilstand uten all den emballasjen som blir slengt i og på dem. Dessuten ville det være langt mindre industriell forurensning og bedre bruk av naturressursene hvis unødvendig emballasje ikke ble produsert i det hele tatt. Mange samfunn klarer seg helt utmerket uten å bruke så mye bokser og innpakning. Det er noe galt når et over-kommersialisert, over-industrialisert samfunn må kjempe for ikke å drukne i mengdene av sitt eget søppel.

Lærdom fra naturen

Har du noengang lagt merke til med hvilken visdom innpakning blir brukt i naturen? Ikke alt i naturen er pakket inn. Ikke alt trenger innpakning. Men når det er behov for innpakning, er den både god og solid.

For å illustrere dette, kan vi gå tilbake til peanøttene igjen. Hvem kan lage en bedre beholder enn den de naturlig har — peanøttskall? De holder skitt og lys ute, klarer å bevare friskheten, er lette å åpne, tar liten plass, og er naturlig

nedbrytbare. Det samme gjelder for mange andre spiselige nøtter. Selv om enkelte kanskje er litt vanskelig å åpne, så klarer man det med et par stener, hvis ikke noe annet er for hånden.

Har du noengang sett litt nærme på et bananskall? Der er nemlig en liten perle innen emballasjetechnikken! Det er like lett å åpne som en glidelås, og fungerer som et praktisk håndtak så hendene ikke blir skitne mens du spiser. I tillegg til at det er biologisk nedbrytbart, som all innpakning er i naturen, så vil et bananskall aldri lure deg. Du kommer nemlig aldri til å åpne et bananskall og oppdage at det bare er halvfyllt. Dessuten er det lite sannsynlig at en banan er dårlig hvis skallet — uskadd av mennesker, selvfølgelig — ser bra ut. Du får akkurat det du ser. Dette er virkelig "ærlig emballasje"!

Endel av naturens innpakning er spiselig. Det er meningen at den skal spises sammen med innholdet. Dette er tilfellet med bær, poteter, tomater, agurker, sukkererter og fikener, blant annet. Og i disse tilfellene er det ikke bare unødvendig å kaste bort innpakningen, tvert imot. Innpakningen inneholder verdifulle næringsstoffer og er en viktig tilførsel av fyllstoff i dietten.

I noen tilfeller spiser vi innpakningen, men bare litt av innholdet (som for eksempel epler, fersken, plommer, aprikoser). Det vi ikke spiser, frøet eller stenen, blir kastet, ofte på bakken, hvor den kan spire til neste generasjons frukt bærende tre. Intet er bortkastet i naturen.

Alle som noengang har drukket et glass vitamin-utvannet appelsinjuice fra en plastflaske og kjent plastsmaken, og lurt på hva man skal gjøre med flasken etterpå; eller som har drukket det fra en hermetikkboks og kjent en litt doven smak, bør tenke på den appelsinjuice-emballasjen Gud skapte. Tross alt er en appelsin stort sett bare en ball fylt med saft. Men du kan ikke søle den ut, og det kommer ingen luft inn til saften som kan forringe viraminholdet i den — fordi den er pakket inn på en så fantastisk måte. Når du fjerner det pene ytterskallet, som beskytter friskheten i innholdet så godt, oppdager du at innholdet kan deles opp i små-

(Fortsettes side 29)

Forbered deg på overgangsalderen *IDAG!*

av Ronald D. Kelly

Det er på tide vi alle forstod den naturlige livssyklusen.

Som kvinne vet du at det skreves mer av deg idag enn hva som ble forventet av din mor eller hennes mor før henne.

Ikke bare må du holde hjemmet ditt i perfekt stand, være en god kone og mor, men du må også ta på deg en stadig større del av det økonomiske ansvar og samtidig holde deg à jour med den rivende utvikling som finner sted i verden omkring deg.

Likevel slipper du ikke unna middelalderens fysiske, hormonale, mentale og følelsesmessige forandringer som kvinnene har gått gjennom i tusener av år. For mange er det en ødeleggende kombinasjon.

Noen har håpet, til og med trodd, at dagens aktive, vellykte kvinner unngår de irrasjonelle engstelsene som liksom virker så gammeldagse.

Istedenfor å betrakte denne etappen av livet som en anledning til å sette opp ens personlige regnskap — en tid til å vokse og utvikle noen av interessene som ble satt tilside tidligere i ens liv — ser noen en dag på sitt eget bilde i speilet og oppdager et vagt kjent ansikt og en kropp de ikke er særlig fornøyd med. Det er mye grått i håret og rynker i øyekroken. Noen kilo overvekt. En følelse av oppgitthet, ofte depresjoner, iblant hetetokter og svettetokter om natten, og nerver

som stritter.

Summen av dette er overgangsalderen. For hver kvinne Gud har skapt, kommer det en tid da kroppen ikke lenger kan føde. En fysisk og følelsesmessig forandring er i anmarsj.

For altfor mange blir dette en krise.

Kampen mot ustabile hormoner

Enten de vil vedgå det eller ikke, må middelaldrende kvinner kjempe mot ustabile hormoner. Mange synes ikke det er noe problem, men for andre betyr det full krig. Det er bare du som kan avgjøre om du vil møte forberedt på denne dysten, eller om du vil gå denne utfordringen imøte både fysisk og mentalt uforberedt.

Det er en viktig tid i ditt liv. I virkeligheten gjelder det hvorvidt den resterende tredjedelen av livet ditt skal bli lykkelig eller ikke. Hvordan man skal komme seg gjennom overgangsalderen og planlegge sin fremtid er ofte noe man viser minst hensyn til.

Enhver må innse at middelalderen er en virkelighet. Jeg har en god

venn, som inntil ganske nylig trodde at denslags forandringer utelukkende var av mental og psykologisk art. En kveld spiste han og hans kone middag hjemme hos oss. Mens vi satt ved peisen etterpå, kom overgangsalderen på bane. Han og

min kone diskuterte ivrig om overgangsalderen var hormonal og fysisk eller bare noe som fantes i kvinnens hode.

Etterat de hadde holdt på en stund, sa min venns kone vel det

klokeste hun kunne ha sagt for å overbevise ektemannen om at han tok feil. "Kjære deg," sa hun, "vær snill å la meg slippe å gå gjennom fryktelige plager i overgangsalderen bare for å vise at du tar feil."

Min venn hadde nemlig også innbilt seg at morgenkvalme i begynnelsen av graviditeten også var noe som bare fantes i kvinnens hode. De har tre kjekke barn. Den første graviditeten var praktisk talt fullkommen. Ingen kvalme om morgenen. Ingen komplikasjoner. En forholdsvis lett fødsel. En frisk og glad baby.

Derfor trodde min venn at slik skulle det bestandig være. Lett, uten problemer. Og hvis det ikke var slik, trodde han det kom av at folk ikke tenkte på den rette måten.

Et par år senere ventet de sitt annet barn. Han ventet seg de samme problemfrie ni månedene som forrige gang.

Slik gikk det imidlertid ikke. De første ukene av graviditeten var den vordende moren plaget av morgenkvalme. Faktisk var hun kvalm både morgen, formiddag og om natten. Ikke bare de første få ukene, men under mesteparten av graviditeten.

Det var bakgrunnen for bønnen hennes til ektemannen.

Jeg tror han nå var blitt overbevist om at det finner sted en biologisk og hormonal forandring.

Opplysning er første skritt

En av de viktigste ingrediensene for alle livets faser, og kanskje spesielt for overgangsalderen, er kunnskap. Overgangsalderen er blitt beskrevet som puberteten med motsatt fortegn. En ung pike opplever puberteten når hun er 12-13 år gammel. Det er en spennende tid — og det er viktig at foreldre forbereder barna sine på denne nye fasen.

Piken modnes til en ung kvinne, og kroppen begynner å forberede seg på en dag å kunne gjøre kvinnen til mor. I de følgende 40 årene vil egglederne frigjøre over 400 egg.

Kvinnen vil vanligvis gifte seg når hun er i begynnelsen av 20-årene. Mange familier får barn. Unnfangelse kan inntreffe på en månedlig basis. Går en måned uten at kvinnen blir gravid, festes det

ubefruktede egget ikke til livmoren, og hun får menstruasjon.

Midt i 40-årene pleier dette å endre seg. Årene for barnefødsler er over, og derfor skapte Gud hennes kropp slik at hun ikke lenger kan bli gravid. Men dette skjer ikke plutselig. Denne vidunderlige forandringen varer som regel noen år.

Gamle og overtroiske samfunn trodde at noe var galt. Mange ganger mistenkte man kvinnen for å miste sitt sunne omdømme i denne tiden. For en tragedie. Generasjoner av kvinner har levet med usannheter og unødige engstelser på grunn av manglende kunnskaper.

Overgangsalderen er en meget naturlig og normal del av livsprosessen, og er intet å være redd for. Omtrent 85 prosent av kvinnene vil leve seg gjennom overgangsalderen uten noen ubehagelige symptomer å snakke om. De resterende 15 prosent kan få større vanskeligheter, men kan få medisinsk hjelp og veiledning til å komme seg gjennom de få årene som overgangsalderen kan ta.

Kvinnen kan komme til å oppleve at de følgende årene blir noen av de mest innholdsrike og lykkelige årene i hennes liv.

En forståelsesfull ektemann

For den gifte kvinne i overgangsalderen kan en forståelsesfull ektemann være den beste hjelp hun kan få på denne tiden. Mange menn vet imidlertid ganske enkelt for lite om betydningen av denne perioden i en kvinnes liv, og gir henne derfor ikke den rette støtte.

Noen av leserne lurer kanskje på hvorfor en mann skriver om kvinnens overgangsalder. En viktig grunn er at mange menn ikke har gitt seg tid til å forstå hvilken kritisk fase i livet som hans kone går gjennom i overgangsalderen. Og jeg håper at alle våre mannlige lesere leser det jeg her skriver.

Min kone og jeg opplever nå denne herlige tiden i livet. Jeg ber

til Gud at jeg må vise ikke bare forståelse, men innforlivelse med andre. Min kone sier nesten hver eneste dag at hun er så glad for at jeg har tatt meg tid til å sette meg inn i og også hjelpe henne gjennom bøyene som kommer selv under de gunstigste forhold.

Kanskje trenger en kvinne i overgangsalderen mer enn noen gang ellers i ekteskapet kjærlighet, oppmerksomhet, en følelse av å bli satt pris på og fremfor alt — *forståelse!*

Uten tvil finner en hormonal

forandring sted. I mindre eller større grad vil de følelsesmessige reaksjonene forandre seg, hun kan få depresjoner, hetetokter og kjenne seg tiltaksløs.

På dette stadium i livet må ektemenn aldri fristes til å titte beundrende etter andre kvinner eller forsømme sin kone. Det er en tid da mann og kone bør tilbringe mer tid sammen. Det er en tid i livet da ektemannen må forsikre sin kone igjen og igjen om at hun er enda vakrere enn før. Husk at dere eldes sammen. Og hvis din kone har fått noen få grå hår, noen rynker i pannen og kanskje har lagt på seg litt, så er sannsynligheten at det samme er tilfelle med deg, ektemannen!

Og i tillegg til opplysning og ektemannens kjærlighet og støtte,

er barn og venner av aller største betydning for en kvinne som befinner seg i overgangsalderen.

Hva du har i vente

De fleste kvinner kommer i overgangsalderen i slutten av 40-årene. Gjennomsnittsalderen er 47 år. Forskning viser at arv er en viktig faktor — en datter kan vente å komme i overgangsalderen på omtrent samme tid i livet som moren før henne.

Når overgangsalderen inntreffer, hender det at menstruasjonssyklusen endres litt. De månedlige periodene blir kanskje litt mer uregelmessige. Varigheten av menstruasjonene kan også bli anderledes og bli stadig mindre for til slutt å stoppe fullstendig.

Etterhvert som menstruasjonen blir svakere, vil kvinnens kropp som regel produsere færre hormoner. Dette og andre endringer, stress og press i middelalderen, kan forårsake økt nervøsitet og depresjoner

gjøre sin del av oppgaven med å holde hjemmet rent og pent og også pålegges andre normale plikter (som de egentlig hele tiden burde ha gjort).

Og det ville ikke være så dumt om mannen påtok seg noen av pliktene i hjemmet og vasket opp sammen med sin kone en gang iblant. Han kan støvsuge ovenpå eller lage litt mat nå og da. Og hvis familien ikke har hatt råd til det før, men har anledning til det nå, bør de skaffe seg hjelp til husarbeidet et par ganger i måneden.

Fremfor alt kan du være sikker på at overgangsalderen er en forbigående fase i livet. Den slutter en gang, men det tar kanskje noen år. Den kan by på ubehageligheter. Noen få kvinner vil ha det verre enn andre. Men det tar slutt engang.

Og de beste årene av ens liv ligger kanskje like om hjørnet.

Hva du kan gjøre

Nok engang: Opplysning eller kunnskap er av største betydning. Les bøker og artikler om overgangsalderen. Forsøk å forstå de mange mulige symptomene. Din egen lege kan ofte være av stor hjelp med råd og veiledning.

Og møt så denne vidunderlige overgangsalderen på positiv måte. Dr. Marion Hilliard beskriver i sin bok *A Woman Doctor Looks At Love And Life* ("En kvinnelege kaster et blikk på livet og kjærligheten") sine reaksjoner på det gjelder kvinnelige pasienter som kommer til henne og hviskende betror henne at de tror de er kommet i overgangsalderen. Dr. Hilliard utbryter alltid henrykt: "Overgangsalderen! Du store min, nå kommer du til å oppleve en virkelig interessant tid fremover. Jeg kan love deg at du har de beste årene av ditt liv foran deg."

Jeg er sikker på at de fleste pasientene hennes et øyeblikk blir rystet helt inn til marginen. Av en eller annen grunn innbiller mange seg at overgangsalderen er en sykdom som bør behandles med medisiner, kanskje til og med med et sykehusopphold. I enkelte ekstreme tilfeller kan det riktig nok være nødvendig med et syke-

husopphold, men det er langt fra det vanlige.

I overgangsalderen er det også viktig å ta hensyn til kostholdet. (Hvilket ikke betyr at det ikke også ellers i livet er av største betydning.) På grunn av alle de kjemiske og følelsesmessige endringer som finner sted, må en kvinne holde seg til et riktig kosthold og sørge for å få tilstrekkelig næring.

Klokskap og balanse er av avgjørende betydning. De fleste leger vet at overdoseringer av uberegnelige medisiner ikke er svaret.

Likevel tror mange kvinner automatisk at østrogen er løsningen. I virkeligheten er det som oftest slett ikke svaret. Hvorfor ta risikoen på kjemiske bivirkninger som kan forkorte livet ditt bare for å unnslipe noen få års ubehag?

Det finnes i virkeligheten ingen kur, naturlig eller kjemisk, mot å bli gammel. Alle må vi gjennom aldringsprosessen som avmerker de forskjellige fasene i livet etterhvert som de kommer.

Da vi var yngre, kunne vi (men burde vi ikke) forsømme å ta hensyn til helsen uten straks å føle det på kroppen. Men når man er middelalderende og eldre, koster våre dårlige vaner oss påfallende mye.

Etterhvert som vi blir eldre og ofte mindre aktive, begynner stoffskiftet å endre seg. Vi kan begynne å legge på oss selv om vi ikke spiser mer enn før. Musklene begynner å bli slappere og ryggen kanskje ikke så rett som før. Mange får rygg smerter av den grunn.

En vanlig plage for kvinner i overgangsalderen er tap av kalsium og opplevelsen av at benstrukturen blir sprøere — osteoporose. På dette stadiet i livet er mosjon av aller største betydning. Mosjon sammen med tilstrekkelig tilgang på kalsium er den eneste veien å gå hvis du ønsker å styrke benstrukturen din.

Her er et punkt hvor ektemannen igjen kan være til stor hjelp. Gå turer sammen tre-fire ganger i uken. Begynn med en kilometer eller så, og øk så distansen etterhvert. Nesten alle mennesker kan mosjonere på denne måten, og de samtalene man har mens man spaserer, kan styrke ekteskapet ytterligere.

(Fortsettes side 24)

Kanskje trenger en kvinne i overgangsalderen mer enn noen gang ellers i ekteskapet kjærlighet, oppmerksomhet og forståelse.

(ofte uten noe påviselig grunn). Det hender også at kvinnen legger på seg til tross for at hun ikke spiser mer, og iblant sover hun heller ikke så godt som før.

De fleste kvinner opplever en påtagelig minskning av energien, som faktisk kan synke så mye som en tredjedel på denne tiden i livet. Enkelte kvinner som har levd et hektisk liv, som har fått unna husarbeidet på null komma null og bestandig vært istand til å dra hit eller dit på et øyeblikks varsel, kan ganske enkelt komme til å oppleve at de ikke greier å holde koken.

Det betyr ikke at hjemmet skulle gjenlyde av bemerkninger som "Nå får du støvsuge, for mor er veldig trett. Hun er i den vanskelige alderen, vet du." Jo, mor er kanskje glad for å få litt ekstra hjelp i huset, men hun behøver ikke disse tilleggsbemerkningene.

De barna som måtte bo hjemme på dette tidspunktet, bør så visst

Familien – Guds plan for menneskene

av Herbert W. Armstrong

Det var noe som fikk Gud Skaper til å bestemme seg for å skape MENNESKET her på jorden.

Men få vet hva det var, og hva HENSIKTEN med menneskenes nærvær egentlig er. HVOR går vi, og hva er veien?

Dette er de aller viktigste spørsmål. Ja, jeg gjentar enda en gang, vitenskapen kan ikke gi svarene. Ingen religion har forklaringen. Intet universitet underviser i denne aller viktigste kunnskap.

Gud er hersker og lærer

De fleste vet nesten intet om Gud. For å forstå oss selv, HVORFOR vi er til, hvor vi skal, og hvordan, må vi vite mer om vår Skaper.

Vårt nåværende liv er som en reise. Sett at du hadde vunnet en reise til et annet land med alle utgifter dekket. Ville du ikke da ønske å vite hvor du skulle, hvordan du skulle komme dit, og så mye som mulig om turen? Burde vi ikke da være enda ivrigere etter å vite så mye som mylig om denne ene store livsreisen? Og for å vite det, må du vite noe om Gud som sender deg og bestemmer veien.

På dette punkt er det av avgjørende betydning å vite følgende, slik det er åpenbart i Bibelen: Den Evige Gud er ikke bare Skaper av alt som er, men HERSKER over alt han skaper, og også læreren, åpenbareren av den grunnleggende kunnskap. Gjennom Bibelen åpenbarer han avgjørende kunnskap som

ellers er utilgjengelig for mennesket. Likevel har menneskene i det store og hele forkastet denne åpenbaringen som en kilde til grunnleggende kunnskap.

Bibelen rommer langt fra all kunnskap. Den er GRUNNLAGET, utgangspunktet og det grunnleggende startpunkt for å tilegne seg kunnskap som det er mulig å oppdage!

Gjennom denne sin instruksjonsbok åpenbarer Gud det som mennesket ellers ikke kan lære! FULL SANNHET kommer fra den bibelske åpenbaring PLUSS tilegnet kunnskap og kunnskap som kan oppdages, hvis man nærmer seg den gjennom DE FORESTILLINGER som åpenbares i Bibelen.

Idag bygger lærere, forskere, psykologer, leger og de som fastsetter moralnormer, på evolusjonsteorien som sin antatte og feilaktige grunnleggende forutsetning og sitt utgangspunkt for kunnskap. De vet for eksempel ikke hvordan, hvorfor eller når familien oppstod.

Men Bibelen åpenbarer denne kunnskapen som ellers er utilgjengelig!

Så la oss derfor atter engang gå til denne KUNNSKAPENS kilde!

Gud innstiftet ekteskapet

Jesus Kristus sa: “Har I ikke lest at han som skapte dem, fra begynnelsen av skapte dem til mann og kvinne og sa: Derfor skal mannen forlate far og mor og holde seg til sin hustru . . . ? Derfor, det som Gud har sammenføyet, det skal et menneske ikke adskille” (Matt. 19:4-6).

Ekteskapet er en fysisk forening, men det er også en guddommelig institusjon. Det ble innstiftet av den Allmektige Gud! Det har ikke utviklet seg! Det er ikke noe MENNESKENE fant på.

Legg merke til at Jesus i det skriftstedet som er sitert ovenfor, sa til fariseerne: “Har I ikke lest . . . ?” Han siterte et skriftsted som allerede eksisterte. Han sa at fariseerne burde ha lest det! Hvor finnes dette skriftstedet? Det finnes i 1. Mosebok 2. Det er en del av det korte SAMMENDRAGET av DEN EVIGES opprinnelige instruksjon til de nyskapte menneskene, Adam og Eva. Skapelsen av Eva var nettopp beskrevet, og så sa Gud: “Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og bli hos sin hustru . . .” (1. Mos. 2:24).

Slik åpenbarte den Allmektige den hellige EKTESKAPSinstitusjon for den første mann og kvinne.

Hvorfor ekteskap?

Tenk deg nå om et øyeblikk. Hvorfor innstiftet Gud det menneskelige EKTESKAPSforhold?

Dyr formerer seg. Men dyr gifter seg ikke! Dyr er født med instinkter. De trenger liten eller ingen undervisning. Så snart kalven er født, begynner den å vakle seg opp på bena mens kua bare står der og venter. Den behøver ikke å lære kalven hvordan den skal gå, ta til seg føde eller gjøre noe som helst. Selv om kalven er litt usikker og vaklende de første minuttene, er den snart oppe og går.

Men hos mennesker er alt dette

anderledes. Et nyfødt menneske reiser seg ikke opp og går like til maten. Det lille spebarnet er hjelpeløst. Det har et sinn — men ved fødselen har det ennå INGEN KUNNSKAP. Det må bli lært! Det trenger foreldre til å lære seg! Det utvikler seg så mye langsommere enn andre skapninger! Likevel er dets potensial så uendelig mye høyere! Og for dette høyere formål er veiledning fra foreldre og FAMILIELIV NØDVENDIG.

Gud skapte storfeet, "hvert etter sitt slag." Han skapte "alle vingede fugler, hvert etter sitt slag". Men han skapte MENNESKET etter Guds slag!

Menneskets bestemmelse

Selv om det lyder aldri så utrolig for dem som ikke *forstår* åpenbaringen av Guds SANNHET — og det er bare en uendelig liten minoritet som gjør det — er GUD en FAMILIE!

La meg gjøre denne alle tiders mest vidunderlige sannhet KLAR!

La oss atter engang vende tilbake til de aller første ord i Guds åpenbaring av kunnskap til oss: "I begynnelsen skapte Gud [himplene] og jorden."

Gud inspirerte Moses til å skrive dette på hebraisk, ikke på norsk. Det hebraiske navnet som her oversettes med "Gud" er *Elohim*. Det er et flertallsord som brukes med entalls betydning som ordene familie, gruppe og lag. En familie, som består av mer enn én person. En gruppe, men hvis den ikke bestod av mer enn én person, da ville den ikke være noen gruppe. Et idrettslag, som består av to eller flere spillere foruten et antall reserver.

Nesten ingen idag vet at Gud i virkeligheten er en guddommelig FAMILIE. En familie. Denne familien er ÉN GUD.

En utpekulert Satan har forført folk til å tro nesten alt annet om Gud. De fleste er blitt forført til å tro at Gud bare er TRE personer — dermed BEGRENSET Gud til tre personer, idet Den Hellige Ånd, som strømmer fra Gud og fra Kristus, er blitt feilrepresentert som en enkelt person.

Andre tenker seg Gud som BARE ÉN PERSON.

Men legg igjen merke til i Det

nye testamente, Joh. 1:1-5, 14: "I begynnelsen var Ordet." Det lyder likt med 1. Mosebok 1:1, gjør det ikke? I 1. Mos. 1:1 står det: "I begynnelsen skapte GUD . . .", underforstått, mere enn én person som utgjorde ÉN GUD. I Joh. 1 er det norske ordet "Ordet" oversatt fra det opprinnelige greske ordet *logos*, som betyr "ord", "talsmann", "åpenbaret tanke" som et vesen eller en person.

De neste ordene i Joh. 1 er: "... og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham, og uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til . . ." (versene 1-4).

Denne "Logos" var en separat person. Likesom Gud eksisterte han "fra begynnelsen". Han har ALLTID eksistert. Han eksisterte hos Gud. Og han var også Gud. De har begge bestandig eksistert sammen. "Alt" (andre steder oversatt med "universet") er blitt til ved ham — Ordet — den guddommelige talsmann.

Men legg nå merke til vers 14: "Og Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet — en herlighet som den en enbåren sønn har fra sin far — full av nåde og sannhet." Her snakkes det selvfølgelig om Jesus Kristus. I menneskelig kjøtt og blod ble han unnfanget ved Gud Fader, den eneste som er blitt unnfanget slik før sin fødsel som menneske.

Da denne unnfangelsen og fødselen fant sted, ble "Ordet" Guds Sønn.

Faderen sa fra himmelen om Jesus: "Dette er min Sønn, den elskede, i hvem jeg har velbehag" (Matt, 17:5). Da Jesus bad, kalte han Gud "Fader" — far og sønn, et FAMILIEforhold. Når menigheten oppstår til udødelig, åndelig liv, vil den bli viet til den oppstandne og herliggjorte Kristus (Efes. 5:25-28). Vi har følgelig et FAMILIEforhold — far, sønn, mann og hustru. Og hustruen vil bestå av Guds fødte barn.

Gud reproducerer seg i MENNESKET. Mennesket har den uforlignelige mulighet til faktisk å bli født inn i den guddommelige Familien Gud!

Forstår du har det betyr? Selvfølgelig består Gud av udødelig ånd. I likhet med dyrene består

mennesker i dette liv av kjøtt og blod — materie! Men den faktor som overgår all forstand, er at Gud er fullkommen åndelig karakter! Den er den høyeste intelligens forenet med hellig og rettferdig KARAKTER, det viktigste som skiller Gud fra alle andre levende vesener. Intet dyr har denne potensielle mulighet, men den er MENNESKETS sanne bestemmelse. Selvfølgelig er Gud også ALLMEKTIG. Men uten den rette KARAKTER ville denne makt være destruktiv og farlig!

Hva er denne rettferdige åndelige karakter?

Det er den kontrollerte evne i et separat, uavhengig vesen til å finne kunnskap om det sanne og riktige i motsetning til det falske, og videre å bruke selvdisciplin og vilje til virkelig å GJØRE det rette. Og hvordan kan vi definere hva som er rett? Ved Guds åndelige lov!

Dette nødvendiggjør at hvert enkelt menneske er et selvstendig vesen med et sinn som har valgfrihet (med moralsk handlefrihet). Det kreves et SINN som kan tilegne seg KUNNSKAP, resonnere, tenke, planlegge, gjøre oppfinnelser, trekke konklusjoner, ville og handle.

Livløse gjenstander har intet sinn, tar ingen beslutninger, har ingen karakter. Dyr har instinkter, men de har ingen selvbevissthet slik som mennesket, og de kan ikke tilegne seg kunnskap som de kan resonnere abstrakt fra. Dyr skaper ikke, de spør ikke eller beslutter om de skal følge moralske normer.

Mennesker er født med et SINN. Mennesker må ha undervisning og lære. Menneskesinnet kan tilegne seg kunnskap og resonnere ut fra den — tenke kreativt, legge planer, ta beslutninger, foreta vurderinger og utøve selvdisciplin. Mennesket kan utvikle rettferdig KARAKTER. Denne karakteren skapes ikke i ett nu. Den utvikler seg gjennom erfaring, og erfaring krever TID.

Et spebarn er født uten kunnskap, men med evnen til å tilegne seg kunnskap og å utvikle en rettferdig KARAKTER. Mennesket har den høyeste potensielle mulighet til å motta Guds egen Hellige Ånd, så det kan få en åndelig natur, slik at SINNET blir istand til å forstå åndelig kunnskap som blir gitt ved åpenbaring.

Nyfødte barn er hjelpeløse. De

trenger øm omsorg, kjærlig veiledning, tålmodig trening og disiplin og en mors og en fars varme hengivenhet og kjærlighet. De trenger familiens og hjemmets varme og beskyttelse og trygghet. Og de er av den aller største betydning — for de er Guds potensielle ARVINGER! Dyr har aldri fått noe FAMILIEforhold. Engler har aldri hatt noen FAMILIESTATUS. Familieforholdet er et forhold på Guds PLAN — ikke på englenes plan. Og Gud gav det til MENNESKET! Fordi MENNESKET er ment å skulle bli født INN I FAMILIEN GUD.

Av alle livsformer — enten det er planter, dyr eller engler i Guds skapning, ble ALENE MENNESKET skapt for EKTESKAPET — for HJEM og FAMILIELIV!

Mennesket består nå av materie. Men i mennesket, og BARE I MENNESKET, foregår fremdeles Guds SKAPERAKT! Ved å omvende seg, overgi seg til Gud og ta imot Kristus, kan mennesker bli forvandlet i sinn og innstilling — de kan motta Guds Hellige Ånd. På den måten er de allerede unnfanget som Guds barn. De kan ha direkte kontakt med Gud og kalle ham FAR! De har fått et “SØNN TIL FAR”-forhold med Gud!

Dette er ikke mulig for noen andre skapninger — ikke engang engler! Engler har aldri vært, og kan aldri bli, unnfanget og FØDT av Gud! Hver enkelt engel er en separat skapning. Ingen engel kan noensinne bli en del av GUDS GUDDOMMELIGE FAMILIE ELLER RIKE!

Legg merke til dette! Gud sier: “For til hvem av englene har han noen tid sagt: Du er min sønn, og jeg har [avlet] deg idag, og atter: Jeg vil være ham en far, og han skal være meg en sønn?” (Hebr. 1:5.)

Hverken dyr, engler eller noe annet vesen bortsett fra MENNESKET kan bokstavelig talt bli unnfanget ved en åndelig reproduksjonsprosess, og deretter faktisk bli FØDT inn i FAMILIEN GUD!

Hvis mennesker blir omvendt gjennom Jesus Kristus, blir de arvinger til GUDS FAMILIE. De vil komme inn i den guddommelige FAMILIE. Allerede nå er de Guds unnfangne barn. Derfor innstiftet Gud familieforholdet for mennesker.

Familieforhold krever EKTESKAP!

FAMILIEforholdet krever et forhold mellom EKTEMANN OG HUSTRU! Og det krever EKTESKAP og trofasthet mot de ekteskapelige bånd! Guds MENIGHET er utelukkende det LEGEME som består av Guds unnfangne barn. Og menigheten som et LEGEME er KRISTI forlovede BRUD, som skal GIFTE SEG med Kristus ved oppstandelsen og hans gjenkomst!

Forstå dette! Forholdet mellom ektemann og hustru og familieforholdet ligger på Guds plan!

Siden menneskene ble plassert på jorden i den spesielle hensikt å bli unnfanget og deretter FØDT inn i Guds FAMILIE — som er GUDS RIKE — har Den EVIGE gitt dette forholdet på Guds plan til MENNESKER, og bare til mennesker! For et vidunderlig privilegium å være menneske — nå å få et ekteskapsforhold for å gifte seg med Kristus og bli en del av Familien Gud!

Den forlovede brud

Her er en annen grunn for innstiftelsen av ekteskapet i menneskefamilien. Det skal lære oss — konstant minne oss om — vårt hellige forhold til Jesus Kristus!

Dette er den grunnleggende lære: “I hustruer! underordne eder under eders egne menn som under Herren! for mannen er hustruens hode, likesom Kristus er menighetens hode, han som er sitt legemes frelser. Men likesom menigheten underordner seg under Kristus, således skal også hustruene underordne seg under sine menn i alle ting.

I menn! elsk eders hustruer, likesom Kristus elsket menigheten og gav seg selv for den, for å hellige den, idet han rensket den ved vannbadet i ordet [ordet vasker villfarelser bort hvis det adlydes], forat han selv kunne fremstille menigheten for seg i herlighet, uten plett eller rynke eller noe sådant, men at den kunne være hellig og ulastelig.

Så er mennene skyldige å elske sine hustruer som sine egne legemer... For vi er hans legemes lemmer. Derfor skal mannen forlate far og mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett kjød. Denne hemmeligheten er stor; men

jeg tenker hermed på Kristus og på menigheten” (Efes. 5:22-32).

Legg merke til det! Av denne grunn — på grunn av det kommende (åndelige) ekteskap mellom Kristus og menigheten — for menigheten, den forlovede brud, er nå forlovet for å gifte seg med Kristus — AV DENNE GRUNN innstiftet Gud EKTESKAPET for mennesket! Men ikke for dyr! Og ikke for engler!

Legg merke til hvordan Åpenbaringen 19:7 snakker om Kristi annet komme i herlighet: “... for lammet [Kristi] bryllup er kommet, og hans brud har gjort seg rede.” Bare de som er rede i rettferdig karakter, vil bli ham gitt da!

Hvorfor hjem og familie

Så i tillegg til familieforholdet har vi også det guddommelige ekteskapsforhold.

Forstå derfor: Forholdet mellom ektemann og hustru og familieforholdet er forhold på Guds plan!

Mennesker har moralsk handlingsfrihet. Gud tvinger aldri noen til å bli virkelig omvendt — til å bli hans egen unnfangne sønn. Likevel er Guds hensikt her nede å reproducere seg selv — gjennom Kristus å føre “mange barn til herlighet” (Hebr. 2:10) i GUDS RIKE.

Siden mennesker ble plassert på jorden med selve den hensikt å bli unnfanget og så født inn i Guds familie, har Den Evige gitt denne familiestatusen på Guds plan til mennesker nå — og bare til mennesker!

For et vidunderlig privilegium å få EKTESKAPS- og FAMILIEforholdet forat vi kan forberedes til det åndelige ekteskapet med Kristus og den guddommelige familiestatus for evig i GUDS RIKE! □

HVOR ER DEN SANNE KIRKE?

Ditt liv avhenger av svaret på dette spørsmålet. Guds sanne menighet, hvordan enn er, har “nøklene til himlens rike” (Matt. 16:19), og uten disse nøklene er det intet håp for noen utover denne fysiske eksistensen. Hvor er den opprinnelige sanne menighet som Jesus Kristus grunnla? Hva er formalet med den? Og hvorfor har vi så mange forskjellige, motstridende kirkesamfunn idag? Hvordan blir man medlem av Guds Menighet? Nå blir sannheten presentert i et nytt, forbløffende hefte. For å få et gratis eksemplar av **Hvor er den sanne Kirke?**, kan du poste det vedlagte kortet eller skrive til oss.

VET DE AVDØDE hva de levende gjør?

av Patrick A. Parnell

Hva skjer med våre kjære når de dør? Finnes det håp om et liv etter døden?

“Jeg kom med en gang, for nå er jeg virkelig i vanskeligheter,” sa Chuck da han kom inn på kontoret mitt.

Jeg hadde ofte hjulpet ham å løse forskjellige problemer med den vesle familie-bedriften hans.

Men denne formiddagen var det noe annet. Chuck fortalte at han hadde et alvorlig problem, et som jeg ikke hadde noen forutsetninger for å kunne hjelpe ham å løse. Selv om han var blant dem som aldri blir syke, hadde han fått lungekreft, og nå holdt kreften på å spre seg. Han fortalte meg i detalj om et sykehusopphold nylig med en lang rekke medisinske tester. Om et par dager måtte han tilbake til sykehuset for flere undersøkelser, fortalte han.

Chuck døde to uker senere.

I hjembyen vår ble Michael og Ricki drept momentant i forrige måned, bare 24 år gamle. Politirapporten kunne fortelle at en sportsbil som kjørte mot rødt lys, traff stasjonsvognen deres i rundt 160 km/t. Tragedien gjorde de to barna deres, Andrew på 5 år og Scott på 3, foreldreløse. “Hvorfor, hvorfor? Det var så meningsløst!” klaget besteforeldrene til guttene som plutselig hadde mistet både mor og far.

For Chuck, og for de to uheldige unge foreldrene, ble døden virkelig. Og det er den selvfølgelig for oss alle. Før eller siden står vi alle ansikt til ansikt med døden.

Alle er forgjengelige

“Alle er vi forgjengelige, og alle skal vi dø en gang,” forklarer Jacob J. Javits, tidligere senator fra New York. Han var en aktiv advokat, offiser i hæren, og fungerte også en periode som statsadvokat. Nå lider han av en dødelig sykdom, populært kalt Lou Gehrigs sykdom. “Alle skal dø,” konkluderer han med i sin artikkel “Når bør legene la en pasient dø?”, som ble trykt i det kjente tidsskriftet *Discover* i august 1984.

Ved å ta fornuftige hensyn til helsen, som å spise sunt og å unngå smittsomme sykdommer, kan man forlenge livet vesentlig. Men den naturlige aldringsprosessen kan ikke stanses. Skjønnhetsteknikker som plastiske operasjoner, ansiktsløftninger, sminke, kosmetikk og hyppige hårfarvinger, kan nok gi et mer ungdommelig utseende — for en stund. Men virkningene er akk så kortvarige. Den indre aldringsprosessen som fører mot en sikker død, fortsetter uavbrutt.

Hele menneskehetens teknologi og forskning, sammen med alle penger i hele verden, kan ikke forandre på det faktum at mennesker dør! “Det er menneskenes lodd en gang å dø,” leser vi i Bibelen (Heb. 9:27).

Ønsket om å vite

Nesten alle har en mening om døden. Det er omtrent like mange tanker om døden og hva som skjer etterpå, som det finnes mennesker.

En ung man som ble spurt om han trodde på et liv etter dette, sa

følgende: “Jeg tror mitt indre jeg vil overføres til forskjellige eksistens-nivåer ettersom jeg nærmer meg det perfekte.”

En sydeuropeisk mor svarte uten å nøle [sv. tveka] da hun fikk samme spørsmål: “Selvfølgelig finnes det et liv etter dette. Det er i himmelen — hva skulle ellers være meningen med livet?”

En svart ungdom i begynnelsen av tyve-årene svarte slik: “Jeg tror ikke på noe liv etter døden, fordi man egentlig aldri dør — kroppen dør, men sjelen lever videre”.

En annen mann sa: “Jeg tror på et åndelig liv etter døden, at vi har en sjel som lever videre. Men hvor sjelen lever videre hen, er jeg ikke sikker på.”

Hvorfor finnes det så mange forskjellige og varierte meninger om et så viktig spørsmål? Hvor er kilden som kan svare klart på hva som virkelig skjer etter døden?

Er det ikke på tide at vi forstår sannheten om dette viktige emnet? Det finnes bare en åpenbart kilde for kunnskap om hva som skjer etter døden. Denne kilden er Skaperens egen åpenbaring av livsviktig kunnskap til mennesket. Uten den kan vi hverken vite hvorfor vi er her, eller hvor vi skal. Denne åpenbaringen kaller vi Bibelen.

Hvorfor må vi vite sannheten?

Uten åpenbart sannhet kunne vi ikke vite hva mennesket er, eller hvorfor vi er her på jorden.

Visste du at mennesket er en sjel?

Bibelen sier klart at mennesket

er en levende sjel: "Og Gud Herren dannet mennesket av jordens muld og blåste livets ånde i hans nese; og mennesket ble til en levende sjel" (1. Mos. 2:7). Les det en gang til: Mennesket ble "en levende sjel".

Bibelen sier intet sted at mennesket *har* en sjel inni seg. Den åpenbarer at mennesket *er* en sjel. Det hebraiske ordet for sjel er *næfæs*. Samme ord blir også brukt om lavere livsformer, om ville dyr og småkryp. Det blir endog brukt om et lik — en død *næfæs* eller sjel.

Bibelen forteller at en sjel kan dø! Legg merke til Esekiel 18:4, 20: "Den sjel der synder, den skal dø" (dansk overs.). Det står ikke "leve etter døden", men "dø". Mennesket er en sjel. Mennesket synder. Derfor dør mennesket, en levende sjel.

Idéen om sjelens udødelighet kom ikke fra Bibelen, men fra det gamle Egypt og Babylon, og ble opptatt i filosofien gjennom greske tenkere, og spesielt Platon.

Se hva det store jødiske leksikonet *Jewish Encyclopedia* sier: "Troen på at sjelen fortsetter sin eksistens etterat kroppen er oppløst er . . . spekulasjon . . . og ingen steder fremsatt som lære i Den hellige skrift . . . Troen på sjelens udødelighet kom til jødene gjennom kontakt med gresk tenkning, spesielt gjennom filosofien til Platon, lærens fremste talsmann. Han kom til den gjennom orfiske og eleusiske mysterier hvor babylonske og egyptiske tanker var blandet inn på en merkelig måte" ("Immortality of the Soul" — "Sjelens udødelighet", bind 6, s. 564-566).

Død betyr død!

Skriften avslører klart at når man dør, så er man død. Ifølge Bibelen hører ikke de døde, de ser ikke, tenker ikke og vet ikke noe. De døde har absolutt ingen bevissthet av noe slag: "For de levende vet at de skal dø, men de døde vet ikke noen ting, og de får ikke lenger noen lønn, for minnet om dem er glemt. Både deres kjærlighet og deres hat og deres ærgjerrighet er det for lenge siden forbi med . . ." (Fork. [Pred.] 9:5-6).

Bibelens budskap er helt klart på dette punkt. Død er død uten noen som helst skygge av tvil. Skriften råder oss til og med til å gjøre det meste ut av livet mens muligheten

er her! "Alt det din hånd er i stand til å gjøre med din kraft, det skal du gjøre! For det finnes hverken gjerning eller klokskap eller kunnskap eller visdom i dødsriket, dit du går" (Fork. 9:10).

Tydeligere kan det ikke sies. Men hva med dem som vil klamre seg til den skattede troen på at man kommer til himmelen hvis man er god, eller til helvete hvis man er ond? Hør hva apostelen Peter svarer. For hvis noen virkelig fortjente å komme til himmelen, så ville det vel helt sikkert være noen etter Guds hjerte, eller hva? David var et slikt menneske (Apg. 13:22).

Hele menneskehetens teknologi og forskning, sammen med alle penger i hele verden, kan ikke forandre på det faktum at mennesker dør.

Men Peter ble inspirert av Gud til å si at David "både døde og ble begravet, og hans grav er blant oss den dag idag" (Apg. 2:29), og videre at "David fór ikke opp til himmelen" (Apg. 2:34).

Jesus sa selv at "dog er ingen steget opp til himmelen", hvor Guds trone er (Joh. 3:13).

Skal vi alle leve på ny?

Men det er flere sider ved dette livet enn bare å leve for agnostikere *nå*. Den store Gud plasserte menneskene her på jorden i en fantastisk, evig hensikt som ikke er forstått av de religioner her på jorden som er klekket ut av mennesker.

Vi er her på jorden av en fantastisk grunn. Den innebærer svaret på hvorfor vi mennesker er dødelige og må gjennomleve hele registeret av følelser, vanskeligheter og gleder her i livet.

Selv om vi blir døde når vi dør, så skal vi ikke være døde bestandig. De døde skal oppstå fra sine graver!

Les hva Jesus sier: "Undre eder ikke over dette! For den time kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst, og de skal gå ut, de som har gjort godt, til livets oppstandelse, de som har gjort ondt, til dommens oppstandelse (Joh. 5:28-29).

Det blir et regnskap for vår oppførsel her i livet! Hvert menneske som noengang har levet, skal til slutt avlegge regnskap og bli med i oppstandelse! Bibelen åpenbarer at det faktisk er tre forskjellige oppstandelser.

Den første oppstandelse

Den første oppstandelse vil skje når Gud sender Jesus Kristus for å gjenopprette Guds styre over hele jorden. Dette blir beskrevet i 1. Tess. 4:16: "For Herren selv skal komme ned fra himmelen med et bydende rop, med overengels røst og med Guds basun, og de døde i Kristus skal først oppstå."

"Dette er den første oppstandelse" (Åp. 20:5, siste setning). "Salig og hellig er den som har del i den første oppstandelse," sier Gud, "over dem har den annen død ikke makt" (Åp. 20:6). Det vil si at de i den første oppstandelse aldri skal dø igjen. De oppstår fra de døde som udødelige vesener av ånd.

Åpenbaringen 14:12 forteller hvem som vil være i denne første oppstandelsen: "... de som holder Guds bud og Jesu tro." De er få i antall. Hvorfor? Fordi folk flest gjør det de mener er riktig, de gjør ikke det Gud sier er riktig. De adlyder ikke Guds ti bud!

De som oppstår fra de døde når Gud gjenoppretter sitt styre over jorden, vil aldri mer stå overfor døden. De vil oppstå fra sine graver som udødelige *barn* av Gud. De vil bli forandret fra dødelig kjøtt og blod til evig, udødelig åndelig liv. Dette er dem som i dette livet trodde Gud og fikk løfte om evig liv gjennom Den Hellige Ånd, som gir del i den guddommelige natur (2. Pet. 1:4) og inngyter angrende mennesker med begynnelsen av et evig liv (1. Pet. 1:23).

Men hva med de massene som aldri kjente Gud eller Bibelen, eller som ikke forstod at man måtte følge Guds åpenbaringer i Bibelen? Hva med de hundrevis av millioner som
(Fortsettes side 18)

INTERNASJONALT UTSYN

Gode nyheter for det svarte Afrika

“JEG SKULLE gjerne skrive en artikkel om det svarte Afrika,” sa jeg til en venn fra Vest-Afrika.

“Har du noen forslag?”

“Gi oppmuntring,” svarte han uten å nøle. “Vi har nok av dårlige nyheter.” Han sa han forstod at brorparten av leserne av *Den Enkle Sannhet* bor i de mere utviklede deler av verden, og at de derfor trenger en påminnelse om at de har vanskelige tider ivente.

Men mange av leserne i det svarte Afrika, sa han, har allerede vanskeligheter nok som det er. I deres del av verden er fattigdommen en del av det daglige liv.

Trusselen om hungersnød henger alltid synlig over den afrikanske horisont. Det er ingen grunn til å fortelle afrikanske lesere at de gjennomgår “århundrets tørke”. Hver eneste tur til markedet er en påminnelse om at selv livsviktige varer er få og dyre og at enhver liten luksus er utenfor rekkevidde. De vet at kontinentet deres er herjet av indre splid og revolusjoner, og at selv de mest idealistiske lederne uopphørlig må kjempe mot ukyndighet og korrupsjon innen egne rekker.

De forstår — sikkert av egen smertelig erfaring — at risikoen er skremmende stor forat barna deres ikke vil overleve det første året. De som overlever, må regne med en usikker fremtid, fylt av arbeidsløshet, analfabetisme og fattigdom.

Den mørke morgendag i overflodens verden er daglig virkelighet i det meste av Afrika. For mange av våre afrikanske lesere er livet allerede blitt en beinhard kamp for å overleve. De trenger i sannhet noen gode nyheter.

Faste lesere over hele verden vet at en

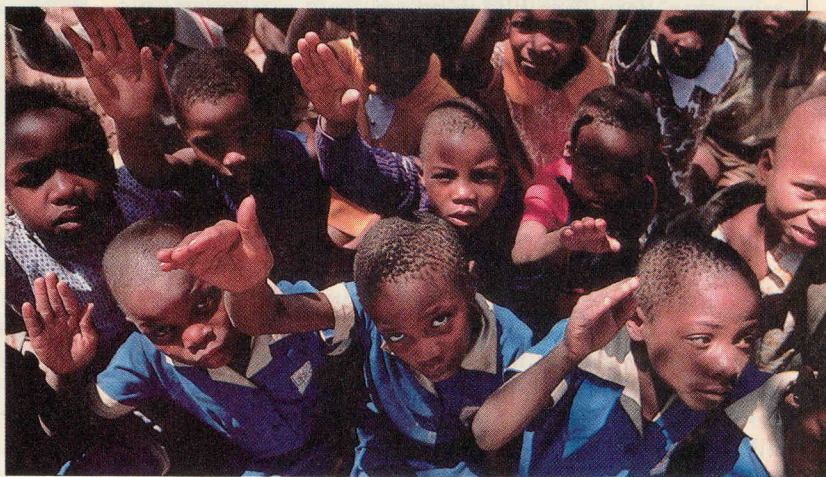
grunnleggende hensikt med *Den Enkle Sannhet* er å kunnngjøre gjenopprettelsen av Guds styre på denne jord, gjennom Jesu Kristi gjenkomst. Han skal føre hele menneskeheten inn i 1000 år med fred. Det betyr at afrikanerne allerede i sin livstid vil få se begynnelsen på løsninger som kommer til å fjerne de tragiske problemene som tynger deres kontinent.

Gud har åpenbart sine fremtidsplaner i Bibelen. Disse planene vil få gjennomgripende betydning for Afrika. De hindringer som har korrumpert fremskrittet og forhindret det afrikanske folkets muligheter til å få sine drømmer oppfylt, vil bli fjernet for alltid.

Et nytt Afrika

I det 19de århundre ble Afrika stykket opp og delt mellom de europeiske stormaktene. En maklinje trukket opp på et kart i London, Paris, Brussel eller Berlin, ble en ny nasjonal grense. Ingen skjenket den fatale virkning dette ville ha på de lokale befolkningene, en tanke.

Da det svarte Afrika oppnådde uavhengighet, arvet man grenser som var trukket opp for dem av de gamle kolonimaktene. Folk med samme kultur og

Typisk utendørsklasse i grunnskole ved Serowe, nord for Botswanas hovedstad Gaborone.

språk ble delt, mens gamle rivaler ble slått sammen. Kolonier og territorier fikk nasjonal selvstendighet uten at man hadde tenkt stort over de naturgitte ressursene, transportkjedene eller de naturlige grensene.

Reisehåndbøker for enkelte afrikanske land gir turistene en nokså løs opplysning om at “det meste av landet er verdiløs ørken”. Knapt noe spore til å

avlegge landet et besøk — og en tragedie for dem som må bo der.

Utdannede afrikanere, hvor nasjonalsinnet de enn er, innser at disse problemene er en nesten uoverstigelig barriere i arbeidet med å bygge opp en ny nasjon. Men det kommer til å forandre seg.

Når Messias, Jesus Kristus, kommer igjen, vil han sette igang en utvikling Bibelen kaller “de tider da alt . . . blir gjenopprettet” (Apg. 3:21). Et viktig aspekt i denne gjenopprettelsen blir tilbakeførelsen av riktige og rettfærdige nasjonale grenser for alle folkeslag på jorden. Noe de færreste idag er klar over, er at det var Gud som “lot alle folkeslag av ett blod . . . og satte dem faste tider og grenseskjell mellom deres bosteder” (Apg. 17:26).

Gud vet best. Han vil revidere verdenskartet til beste for alle folk. Det vil kreve tilpasning — men ingen nasjon kommer til å tape på det, og intet folk vil bli dømt til å kjempe for å overleve i “ubrukelige og verdiløse ørkenstrøk”.

Det nye Paradis

Faktisk kommer det ikke lenger til å finnes noen ubrukelige ørkenstrøk. Dagens utstrakte ødemarker i Afrika er menneskeverk, lagt øde gjennom generasjoners dårlige styring og uvitenhet.

Potensielt er Afrika et fruktbart land. Ingen skulle noensinne behøve å sulte der. Men millioner av mål med dyrkbart land er blitt ødelagt, utarmet eller så infisert med epidemier og parasitter at hverken mennesker eller dyr kan leve der. Dette kommer også til å forandre seg.

Les om Guds planer for dagens ubrukelige ørkenområder: “For kilder bryter frem i ørkenen, og bekker i ødemarken, og det glødende sandhav skal bli til en sjø, og det tørste land til vannrike kilder; på det sted hvor sjakalene hvilte, vokser siv og rør” (Jes. [Es.] 35:6-7).

Dette skjer naturligvis ikke over natten. Det kan kreve hardt arbeid og omhyggelig planlegging å rette opp generasjoners misbruk. Men når Guds Rike veileder jordens førere med fast og rettfærdig styring, kommer de ubrukelige ørkenområdene til å bli noen av de mest ettertraktede strøk på jorden.

Noen av de mest fantastiske eksemplene på Guds skaperkraft finner vi nettopp i Afrika. Et overdådig landskap med praktfulle sjøer, elver og veldige dyrehjorder, fugler og allslags liv som hører villmarken til.

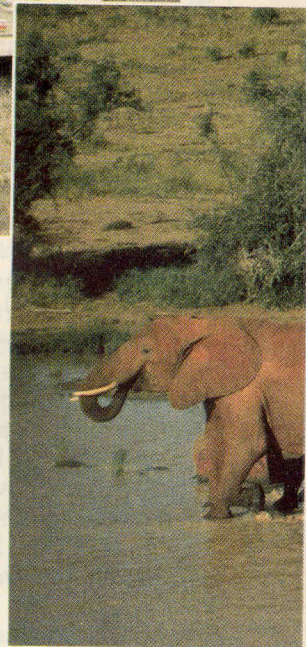
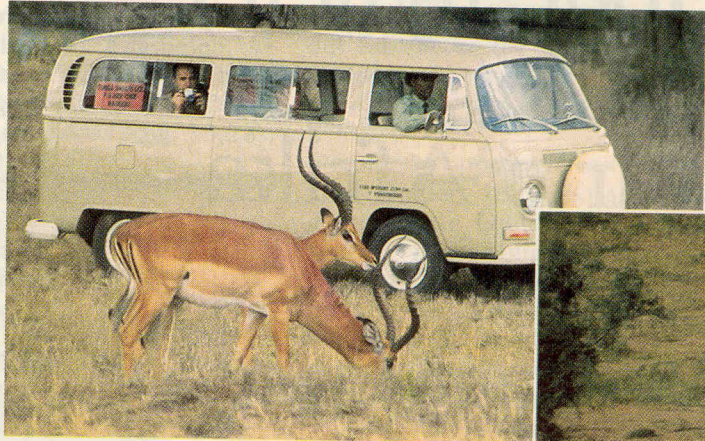
Men selv de er truet i denne elendige verden. Noen av Guds mest majestetiske skapninger er truet, og det er bare omhyggelig viltpleie i reservater som kan hindre at disse artene blir borte for alltid.

Men når alle ting blir gjenopprettet, skal alt det praktfulle Gud har skapt i Afrika få nytt liv og blomstre igjen. Elefanter, løver, leoparder og neshorn vil igjen vandre i store flokker i den afrikanske villmarken. Luften vil bli full av eksotiske fugler, og elvene vil vrirle av allslags fisk. I Tusenårsriket kommer de ville dyrene til å miste sin frykt for mennesket og ikke lenger vise fiendtlighet (Jes.

11:6-9). For et kontinent Afrika da kommer til å bli, en skueplass for det fineste Gud har skapt!

Et skattkammer

Men det nye Afrika vil ikke bare bli en turistattraksjon. Gud har også velsignet dette kontinentet med en overflod av mineralressurser og landbruksmessige muligheter. Idag ligger økonomien i mange afrikanske stater helt nede og det industrielle potensialet er bare en ruin. I morgendagens verden vil også dette bli forvandlet. Hele verden kommer til å nyte godt av

skattkammeret Afrika.

Men før dette kan skje, vil det bli etablert en ny økonomisk orden som skal lukke den veldige kløften mellom fattige og rike for alltid.

Noe er fundamentalt galt i måten denne egoistiske verden gjør forretninger. Noen nasjoner er så nedsunket i gjeld at de ikke engang kan betale rentene på gjelden de har tatt opp.

Den tredje verdens ledere har krevd en omfordeling av rikdommen. De rike landene setter seg imot dette fordi de vet at det under de nåværende omstendigheter i praksis bare vil bety å fordele fattigdom. De har medlidenhet med den tredje verden på grunn av all elendigheten, men de har også egne problemer å takle.

Det herskende økonomiske system på jorden, som er basert på grådighet, konkurranse og egoisme, er dømt til undergang. Det vil bli erstattet med en ny økonomi som vil sikre riktige lønninger til alle, hindre utbytting og sette en rettmessig pris på alle varer og tjenester. Enhver arbeider vil bli “sin lønn verd”.

Når alle jordens nasjoner opplever fruktene av kvalifisert og fast styre, vil prisnivået stabilisere seg, slik at nasjonene med trygghet kan planlegge sin økonomi.

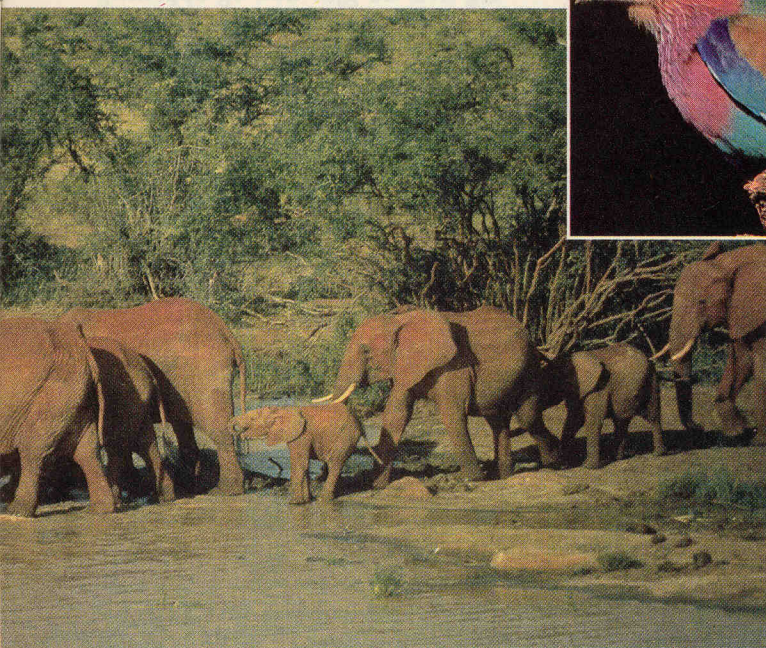
I morgendagens verden vil det bli lett å få hjelp til utviklingsprosjekter, uten at noen urett følger med. Hjelpen vil bli administrert av kvalifiserte krefter og basert på reelle behov. I et økonomisk system bygd

på kjærlighet og samarbeid, kommer nasjonene til å hjelpe hverandre fordi de *vil* det, ikke fordi de er redd for å miste innflytelse til en rivaliserende makt.

De menneskelige ressurser

Befolkningen er Afrikas største ressurs, en ressurs som har vært svært undervurdert. I tidligere århundrer ble dette kontinentet betraktet som et lager med slaver og billig arbeidskraft. Senere ble det et bytte, en gruve og en plantasje for kolonimaktene.

En velsignelse med nokså blandet innhold. Europeerne bragte kontinentet noen av den moderne sivilisasjonens goder, men lot koloniene bli stående uten det underlag som skal til for å skape en fri nasjon. Man kan naturligvis si at de afrikanske nasjonene ofte selv bad om bråk ved å kreve uavhengighet før de hadde grunnlag for å stå for den. Det får

To afrikanske impala beiter i et viltreservat i Tanzania (til venstre); elefanter iferd med å krysse en elv i reservatet (i midten); blåråke med lilla bryst i Botswana (til høyre).

være som det er. Men mange av disse nye nasjonene står på kanten av stupet og risikerer undergang. Er det så noe rart at enkelte afrikanske folk har begynt å miste troen på seg selv?

Afrikanerne har ganske enkelt fått bære hovedbyrden av denne verdens forvridde livsstil og dens følger. Noen ganger har det skjedd på grunn av grådighet og tankeløshet hos folk utenfor kontinentet, men ofte har de også vært skyld i det selv. Og glem ikke at dette er en verden som er blitt forført og kidnappet av Satan. Han hater de afrikanske folkene, slik han hater alle mennesker fordi de er skapt i Guds bilde.

Under Jesu Kristi milde og omsorgsfulle styre vil afrikanerne finne ny trygghet, tillit og respekt for seg selv. Det kan nok være vanskelig for mange å

akseptere dette, for i den tredje verden er mange blitt skuffet over kristendommen (eller heller det de tror er kristendom).

Den avdøde kenyanske statsmannen Jomo Kenyatta sa engang: "Da den hvite mann kom hit, hadde han Bibelen og vi landet. Han lærte oss å be med lukkede øyne. Da vi åpnet dem, hadde vi Bibelen og han landet." Dessverre er det adskillig sannhet i det. "Utbredelsen av evangeliet" har ofte vært et skalkesjul for grådighet og utbytting av svakere befolkninger, ikke bare i Afrika, men over hele jorden.

Mange vil i begynnelsen ha vanskeligheter med å stole på Guds utnevnte leder Jesus Kristus. Men de vil snart få et annet syn når han fører dem inn i en ny tid med fruktbarhet og fred (Matt. 12:21).

Et fornyet kontinent

Hvilken forskjell kommer ikke tusen år med stabilt styre til å skape! Aldri mere vil afrikanske fedre behøve å oppleve at sønnene vokser opp uten utdannelse og muligheter i livet. Aldri mere vil afrikanske mødre sitte hjelpeløst og se på at barna deres blir rammet av sykdom og sult. Alle barn vil vokse seg til styrke og sunnhet.

Øynene deres skal skinne, og sinnene være fylt av idéer. De skal stå klar til å begynne et meningsfylt liv i fremgang og suksess som vil være til foreldrenes og hele nasjonens ære.

Jeg kunne fortsette, for Bibelen er rik på detaljer om Guds nye samfunn. Den forteller om en plan som går ut på å forene alle mennesker gjennom et felles språk. Og en omfordeling av landområdene som vil stryke ut håpløsheten hos dem som ikke eier den mark de lever på.

Den gir visshet forat krig og hærer skal bli bannlyst og de destruktive våpnene smidd om til fredelig bruk. Den gir til og med et omriss av en fantastisk plan som senere skal gi alle de millionene som gjennom århundrene har dødd av sykdom, nød og sult, livet tilbake.

Men la dette være nok. De fleste av leserne vil kanskje ha vanskeligheter med å tro selv dette. De fleste av dagens mennesker tror ikke Gud. Men heldigvis vil det alt sammen skje, enten de tror det eller ikke.

Denne ulykkelige verden må fortsette slik den er en stund til. Men ikke *meget* lenger. Vi nærmer oss en stor og avsluttende konflikt med sentrum i Midtøsten. Det er lite små land kan gjøre for å stoppe denne konflikten. Det er *ikke noe* de kan gjøre for å unngå konsekvensene. Det er bare Guds mellomkomst som kan hindre at alt liv går til grunne. Men han vil gripe inn i dette århundret, og da vil all skuffelse, ydmykelse og desperasjon være en saga blott.

Sku utover dagens vonde nyheter, for i horisonten vinker håpet om et nytt og underfullt Afrika i morgendagens verden.

— John Halford

AVDØDE

(Fortsatt fra side 14)

bor i strøk av verden uten adgang til Bibelen og uten muligheter til kunnskap om den sanne Gud? Hva med dem som bevisst ble holdt borte fra kunnskap om Gud i denne ateistiske, verdslige og bedratte verden? Gud er rettferdig. De vil få anledning til å leve sitt liv fullt ut i den annen oppstandelse.

Hvorfor den annen oppstandelse?

Gud er nådig. Han er full av kjærlighet og omtanke. Hans store plan er å gi hvert menneske som noengang har levet og som noengang kommer til å leve, muligheten for et evig liv. De hundrevis av millioner som engang levde, men som aldri visste om Gud, og aldri hadde mulighet til å forstå og velge å leve som han ønsket, vil få åpnet sine øyne! De skal få leve på nytt i den annen oppstandelse, tusen år etter at Guds styre er gjenopprettet på jorden for de dødelige som lever nå. Når mennesket har lært å leve som Gud vil i 1000 år — og det kan begynne før du aner — vil de som levde og døde i fortiden få sin første mulighet til å forstå Guds veier i den annen oppstandelse. De vil få sammenligne hvordan det var å leve på menneskenes måte, som de gjorde i sine første liv, med hvordan man lever etter Guds måte i tusen år.

Det er disse som i Åpenbaringen 20:5 er nevnt som "de andre døde": "Men de andre døde ble ikke levende igjen før de tusen år var til ende." Tenk på det! Hvert eneste menneske som lever idag uten den åpenbarte sanne kunnskapen om Gud, eller som har levet før og er døde, vil ha en tid for bedømmelse, hvor de kan velge om de vil godta eller avvise den livsformen Gud åpenbarer i Bibelen.

Legg merke til hvordan Johannes beskriver den annen oppstandelse i Åpenbaringen 20:12: "Og jeg så de døde, små og store, stå for Gud, og bøker ble åpnet; og en annen bok ble åpnet, som er livsens bok; og de døde ble dømt etter det som var skrevet i bøkene, etter sine gjerninger."

Det ville være bortkastet å åpne en livets bok hvis ingen skulle få evig liv. Det vil bli en tid når menneskeheten som helhet, oppstått til dødelig liv igjen, vil kjenne Gud og bli tilbudt hans Hellige Ånd. Guds Ånd innpoder et nytt åndelig liv i dødelige mennesker, som på nytt lever fysiske liv. Les Esekiel 37: 11-14 for alle detaljene om dette.

Den tredje oppstandelse

Det er både trist og tragisk, men det vil være noen få som bevisst vil avvise Gud og Guds levemåte. Disse vil komme i den tredje oppstandelsen for en endelig dom og fordømmelse.

Men igjen er Gud full av nåde. Nådig og raskt vil han fjerne dem som har gjort seg selv ulykkelige ved å leve som de selv ville. Alle som forkaster Guds livsform, en livsform som er til vår eget beste, og som bringer glede og lykke og overflod, vil lide evige død. Dette blir kalt den annen død, som det aldri vil bli noen ny oppstandelse fra: "Og havet gav tilbake de døde som var i det, og døden og dødsriket [graven] gav tilbake de døde som var i dem; og de ble dømt, enhver etter sine gjerninger. Og døden og dødsriket ble kastet i ildsjøen. Dette er den annen død: ildsjøen. Og hvis noen ikke fantes oppskrevet i livsens bok [når den annen oppstandelse skjer], da ble han kastet i ildsjøen" (Åp. 20:13-15). De "skal være som aske" (Mal. 4:3), ikke udødelige sjeler som blir pint av flammer og ormer og djevelen. (Hvis du ønsker en grundigere forklaring om dette, skriv etter heftet *Lazarus and the Rich Man* — "Den rike mann og Lasarus", som foreløpig ikke er oversatt. Det sendes gratis på forespørsel.)

Budskapet burde være klart for alle. Det er på tide å tenke seg om. Spør deg selv: Hvor står jeg i forhold til Gud?

Vi må alle personlig stå til regnskap for Gud for hva vi har gjort her i livet. Hver av oss må svare for våre handlinger: "Vi skal jo alle stilles frem for Guds domstol. For det er skrevet: Så sant jeg

lever, sier Herren, for meg skal hvert kne bøye seg, og hver tunge skal prise Gud. Så skal da hver av oss gjøre Gud regnskap for seg selv" (Rom. 14:10-12).

Vi har alle gjort feil. Alle har vi syndet og kommet til kort overfor Guds forventninger: "Alle har syndet og fattes Guds ære" (Rom. 3:23). Men vi kan stoppe dette syndige livsmønsteret, stoppe å bryte Guds bud, som viser oss hvordan vi burde leve. Vi kan begynne å holde Guds lov, som er veien til fred og indre glede nå, og til slutt til evig liv. "Vil du gå inn til livet," sier Jesus, "da hold budene!" (Matt. 19:17.)

Og hvis du gjør det, og oppriktig søker etter Gud og slutter å leve et liv i opprør mot Gud og Bibelen; da vil Gud begynne å arbeide med deg og i deg, og han vil gi deg muligheten til å bli regnet med blant dem i den første oppstandelse, som snart vil komme. "Kom og la oss gå i rette med hverandre, sier Herren; om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som sne; om de er røde som skarlaget, skal de bli som den hvite ull. Er I villige og hører..." (Jes. [Es.] 1:18-19).

Tiden er iferd med å løpe ut. Voldsomme omveltninger er rett rundt hjørnet. Snart kommer de verdensomfattende forstyrrelser og vanskeligheter som Jesus forutsa at menneskene ville slippe løs over denne kloden.

Kanskje din egen livsgnist vil slukne før tiden, på grunn av en tragisk ulykke eller sykdom; slik den gjorde for det unge paret eller Chuck, som vi nevnte i begynnelsen av artikkelen. I så tilfelle er din tid kort. Da er det desto større grunn for deg til å ta denne åpenbarte kunnskapen alvorlig. Forsøk å leve ditt liv etter Guds vilje mens Gud fortsatt gir deg tid. □

Mange bekjennende kristne tror i fullt alvor de er blitt "født på ny" — men de forstår ikke hva Jesus mente med disse ordene. Det sanne svaret er ikke bare overraskende — det er overveldende! Den viktigste sannhet du kan kjenne til. I vårt gratis hefte, **Hva menes egentlig med "FØDT PÅ NY"?** blir den gjort så klar at du vil forstå den!

KILDEANVISNING, BILDER: Side 3: G.A. Belluche Jr. — PT; side 5: PT — foto; side 7-8: Fotos: Hal Finch — PT; side 15: Tom Nebbia — Photobank; side 16: Carl Purcell — Photobank; side 17: I midten: Bradley Smith — Photobank. Øverst til høyre: Tom Nebbia — Photobank; side 19-22: Fotos: G.A. Belluche Jr. — PT; side 25: I midten: Wide World. Nederst: Monte Wolverton; side 26: Øverst: Wendy Lagerström. Til venstre: Rannou — Liaison; side 27: venstre: Preau — Sygma. Høyre: Magubane — Liaison.

Førskoleårene – forberedelse til livet

Hittil har vi dekket familiens betydning, hvordan få sunne barn, og god barneoppdragelse. Nå tar vi for oss barndomserfaringene i det virkelige liv.

Arbeidet med å være mor og far begynner i det vidunderlige øyeblikk da du for første gang holder den nyfødte i armene dine.

I samme øyeblikk starter utdannelsesprosessen med å forme og danne barnet til det mennesket han eller hun vil bli i sitt voksne liv.

Ikke lur deg selv — de første måneder og år er de mest kritiske når du skal veilede og oppdra barn. Her kan du lese hvordan du skal få mest ut av denne viktige perioden.

Snakk med barnet ditt

Straks etter fødselen skal du begynne å prate til babyen din. Unngå såvidt mulig da-da-“babyspråk”, og bruk korte, greie ord. Snakk mens du kjæler med den, bader den, kler og skifter på den. Det er nødvendig for utviklingen at den hører stemmen din og ordene du bruker.

Det er også viktig å flytte på barnesengen fra tid til annen, siden den etterhvert vil begynne å oppfatte endringer i det den ser, såvel som hva den hører. Den vil også begynne å bli kjent med forskjellige farger og former.

Når barnet er åtte-ni måneder gammelt, vil du oppdage at det bedre forstår hva du sier. Når du ser denne gnisten av gryende

forståelse, så gi den næring! Bruk ord og uttrykk som du velger med omhu — men snakk normalt.

Bruk ikke babyspråk som den lille må venne seg av med senere. Husk, barn vender gjerne tilbake til det de lærte først. Feilaktige ord og vendinger som du har innpodet, vil slå ut igjen siden — kanskje på skolen — og

ønsker sikkert å overføre det så grundig og så korrekt du kan.

Når barnet begynner å forstå, bør du også unngå altfor vanskelige ord og uttrykk. Noen foreldre bruker et språk som ligger over

Hjemmefra må barn lære renslighet og de må utvikle en vennlig innstilling.

vil gjøre barnet flaut og forlegen i samvær med vennene.

Pass på ditt eget språk — uttale og grammatiske former. Du er barnets første lærer, og du overfører til barnet det språket som det skal tenke og uttrykke sine idéer på. Du

barnets fatteevne. Hvis dette skjer, kan det føre til at barnet bare “skruer av”, noe som senere vil føre til dårlig konsentrasjon i skolen.

Nysgjerrighet bør oppmuntres

Hold ikke småen i lekegrinden

(d. kravlegården; sv. lekehagen) for lenge ad gangen. Der er kanskje mer lettvinnt, men det kan hemme hans interesse og nysgjerrighet — og nysgjerrighet er av stor betydning for opplæringen.

Når barnet krabber omkring,

Foreldre burde innse at de har en mengde fordeler for å lykkes på sin side. Små barn tror ubetinget på det foreldrene sier. De ønsker inderlig å gjøre dem glade, hvis de virkelig er interessert i og oppglødd over hva barna får til.

som knytter foreldre og barn nærmere sammen. Slike felles opplevelser vil også utvikle den rette form for selvtillit hos barna og en positiv iver etter nye muligheter, istedenfor et innadventd, nølende og motløst mindreverdskompleks.

Hjemmefra må barna lære *renslighet*. Videre må de utvikle en vennlig innstilling gjennom kontakt med andre mennesker og i fellesarrangementer som gruppe-utflykter, selskaper med underholdning hjemme eller ute. De må lære tillit, begeistring og en munter og positiv innstilling. Alt barna gjør, bør uttrykke dyp ærbødighet for foreldrene og respekt for alle eldre.

De må lære å følge anvisninger ved å utføre jobber i huset. Nå bør de lære at det kreves *arbeide* for å oppnå resultater, og at man ikke må gi opp før oppgaven er avsluttet på en tilfredsstillende måte.

Barn må lære å *godta kritikk*. Barnet vil trenge trøst fra deg når det får kritikk, men det må også lære å rette på det som er gjort feil og glemme den sårende kritikken. Din kjærlige medfølelse vil hjelpe.

Hvis foreldre svikter her, vil barnet slutte å høre etter hva foreldre og lærere på skolen sier. Det vil bli en mester i å "skru av" — gi blaffen i hva han får beskjed om, og vil dermed tilpasse seg dårlig til de forskjellige situasjoner.

Vis sterk interesse

Foreldre bør være sterkt interessert i barnet sitt og alt det er opptatt av. Dette må ikke bare være tilfeldig og tilsynelatende, for de unge merker fort forskjellen.

Ta deg tid til å leke med barnet ditt. Det viser at du er glad i det og vil være med i dets verden. Samtidig kan du regelmessig observere hvordan barnet "går frem i alder og visdom".

Barna burde få lov til å leke i nærheten av deg når du arbeider, selv om det kan virke forstyrrende. Vårt ansvar som foreldre er å trene opp barna våre. Det å svare på spørsmålene deres er en nødvendig del av dette ansvaret.

Hvis spørsmålene kommer på et tidspunkt da det er umulig for deg å svare, da få barnet til å vente. Det gir det verdifull erfaring for skolen og senere i livet, og utvikler tålmo-

Barna bør få lov til å leke i nærheten av deg når du arbeider, selv om det kan virke forstyrrende.

Foreldrene må vise barna hvordan man gir og deler med andre. Den lille må ikke få lov til å "rappe" leker fra

andre. Han må lære at han ikke skal ta noe som ikke er hans. Han må heller ikke fordreie det han sier til egen fordel.

Det aller viktigste for barnets utvikling av karakter er foreldrenes eksempel. Karakter er selve nøkkelen til senere suksess på skolen og i livet. Karakter og gode lærevaner er noe alle foreldre må lære sine barn, og det først hjemme.

Barnet må lære orden og organisasjon. Intet barn skulle vokse opp i et hjem preget av rot og forvirring. Et hyggelig og ordentlig hjem med regelmessige måltider bidrar til å utvikle orden, tillit og selvtillit hos barnet.

Ros bygger også opp selvtilliten. Snakk aldri nedsettende til andre om barnas feil eller følelser. Hvis barnet forstår at de hemmelighetene det deler med deg, går videre til andre, da er det slutt på den åpne fortroligheten. Legg ikke grunnlaget for en generasjonskløft, men begynn straks å bygge opp familjeloyaliteten.

Felles aktiviteter, som ikke nødvendigvis behøver å koste så mye, gir konkrete personlig opplevelser

lærer det ved å føle på omgivelsene, og det utvikler muskelstyrke og koordinasjon. Koordinerte bevegelser på et tidlig tidspunkt i livet spiller en viktig rolle for utviklingen av hjernen.

Farlige ting må holdes utenfor barnets rekkevidde, men ta det ikke så tungt om det skjer mindre uhell nå og da. Ikke overbeskytt småen.

For barnets beste bør du sette grenser på visse områder. Unngå å si nei ustanselig, men gjør det klart hvor grensene går, slik at barnet tidlig kan utvikle selvdisciplin.

Husk at barna vil prøve sine foreldre, at de vil gå så langt de kan. Men hvis foreldrene viser fasthet, godtar de deres autoritet.

Karakterutvikling

Barnets karaktertrekk, verdinormer og personlighet blir i første rekke bestemt av miljøet i hjemmet. Foreldrene er de første lærerne — eller burde iallfall være det!

Men ofte blir karakterutviklingen overlatt til skolen, i håp om at lærerne kan inngi i barnet den disiplin og respekt som foreldrene ikke greide å tilføre det.

dighet og selvkontroll. Det har også den fordel at barnet må huske spørsmålet, og det vil være en god forberedelse til skolen. Men ender det med at slike spørsmål forblir ubesvart, har vi latt verdifulle opplærings erfaringer gå fra oss.

Barn i alle aldre har utbytte av å bli tatt med på de daglige aktiviteter. Gå på butikken, male gjerdet, besøke venner eller plante i hagen gir nyttige opplæringsmuligheter.

Utvikling av personlighet og språk

Som tiden går vil du merke at barnets personlighet utvikler seg. I toårsalderen greier noen barn å uttrykke seg klart. De kan sette sammen lengre og mer kompliserte setninger — skjønt noen barn trenger mer tid på seg. I denne alderen har barnet et aktivt ordforråd på omtrent 200 ord — i løpet av de neste tre årene kan det komme opp i 2000. Dette viser hvilken jevn og hurtig fremgang som kan oppnås i disse viktige førskoleårene.

Hjelp barnet til å forme enkle svar i ord. La ham ikke slippe unna med å nikke eller peke, men få småtassen til å svare med fullstendige og korrekte setninger.

Husk i all opplæring på at barnet vil gjøre sitt beste for å innfri våre forventninger. Setter vi lave krav, nøyer barnet seg med å tilfredsstille dem, men gir vi det høye mål, vil det strebe mot dem.

Undervisning og opplæring skal foregå på en positiv, glad, varm og kjærlig måte. La deg ikke bli så tynget av andre gjøremål at du blir utålmodig. Ta tid til å spøke og le. La familielivet være noe gledelig.

Når barnet leker

Leken er barnets form for arbeid! Den er viktig i dets liv og utvikling. Den er slett ikke noe "attpå", men av største viktighet for oppveksten. Fra de aller første dagene hjelper erfaringene fra leken barnet med å utvikle koordinasjon, smak, modenhet og personlighet. De første lek-opplevelsene bidrar i høy grad til å forme karakteren.

Gjennom leken gjennomlever barnet forskjellige livsmønstre. Det er ikke alltid nødvendig å ha leketøy for å leke. Det kan være like morsomt og konstruktivt for barnet å lære husarbeid. Et barn som har

hatt gode opplevelser i lek, vil trolig overføre mye av gleden ved leken til det vi voksne kaller arbeid.

Men leker er også viktige. De er det verktøy barnet bruker til å lære med. De kan brukes til å utvikle en sterk og sunn kropp og et våkent sinn. De kan hjelpe til å forme barnets personlighet og skapende evner.

Når foreldre kjøper leker til barna, bør de velge slike som passer til barnets alder, kjønn og temperament.

Det første leveåret har barn mest glede og utbytte av leker som de kan se på, føle på, tygge på uten å skade seg, holde i hendene og slippe ned. De bør kunne vaskes, være uknuselige og uten skarpe kanter.

Ett- og toåringer liker ofte leker som de kan ta fra hverandre og sette sammen igjen, og leker som de kan dytte eller dra omkring. Baller, byggeklosser, små fly, biler og dukker interesserer dem gjerne.

For småtasser og små barn er leker som kan settes sammen, som gir dem anledning til å lære farger, og til å telle, svært gode.

Fire-femåringer trenger leker som utvikler behendighet, koordinasjonsevne og mental kvikkhet.

Ettersom barnet blir eldre, liker det å bla i bøker og hefter (lær det hvordan) og prøve seg på ting som det nylig har oppdaget at det kan mestre. Ugiftig modellervoks, ufarlige fargestifter, forskjellige baller (som oppøver koordinasjon, tidsberging og behendighet), og byggesett er gode leker, men valget avhenger av barnet. Hvis barnet har vanskelig for å gripe baller, så kast

skittentøy til ham og la ham putte det i kurven.

Småpiker liker å kle på dukker og skifte på dem. Gutter bør også lære hvordan dette gjøres.

Fire-femåringer trenger leker som utvikler behendighet, håndlag, koordinasjonsevne og mental kvikkhet, fart og nøyaktighet. Leketog, bygge- og modellsett, trehjulssykler, riktig snekkerverktøy og utendørsleker er bra på dette aldersstrinnet. Utendørs lek er ypperlig for barnas sunnhet og koordinasjonsevne. Husker, hinderbaner, basseng (under oppsikt), er bra saker, likeså sandkasser med nok av spader, bøtter og sold.

Opplevelser og leker til å lære av bør engasjere barna til aktiv personlig deltagelse. Dette er avgjørende for hele utviklingsmønsteret.

Vær sikker på at lekene er trygge og holdbare. Forbrukerorganisasjonene foreslår blant annet:

Prøv dukkehodene. Vri og snu på hodet, såvel som armer og ben, slik

et barn ville gjøre det. Se etter skarpe kanter.

Pass på at øyne og ører på lekedyr sitter godt fast.

Hvis leken selges innpakket i eske, så be ekspeditøren i butikken om å ta frem et utpakket eksemplar som du kan undersøke ordentlig.

Vær forsiktig med elektriske leker.

Få garanti for at malingen på

lekene ikke er giftig eller skadelig.

Bruk fremfor alt sunn fornuft! Husk at barna er en uvurdelig gave fra Gud. La dem leke trygt og utviklende.

Leker behøver ikke være kjøpte ting. Enkle leker kan lages av tre eller av bokser med plastlokk. Barn elsker også pappesker — som jernbanevogner eller busser. Kreative leker gir barnet spenningen og tilfredsstillelsen ved å lære, og utfordrer det til å bruke fantasien på en konstruktiv og kreativ måte.

Sakser må ha butte ender, men må kunne klipper ordentlig. Nå må barna lære å bruke skarpe redskaper på riktig måte. Det skulle ikke ta lang tid før de er trygge med dem.

La barnet få noen tøyrester til å klippe opp og sette sammen, slik at det både kan føle og se forskjellen.

Vent ikke at barnets forsøk som brukskunstner skal gi strålende resultater. Det er aktiviteten som teller på dette trinnet — ikke resultatet.

Pass på at barnet alltid rydder opp etter seg og setter lekene bort. Det er hvert barns ansvar — i og med at det har leker, må det lære å ta vare på dem! Gjør det ikke det, vil karakteren tillates å forfalle.

I spill med andre må barnet lære at det er viktig å dele med dem, og at det viktigste ikke er å vinne, men å vise god sportsånd. Et barn bør lære alltid å gjøre sitt beste og med glede samarbeide med andre. Og dette må barnet lære tidlig!

Fjernsyn

Mange førskolebarn er så godt som avvennet på fjernsynet og vil i enkelte tilfeller sitte i timevis med blikket klistret til denne "læreren". En femåring vil ofte ha tilbragt mer tid foran TV-skjermen enn det gjennomsnittsstudenten tilbringer i klasserom og auditorier i løpet av fire års almenutdannelse!

Fjernsynets hurtig skiftende scener og raske handlinger reduserer barnas evne til å følge med. Mange barn som ser mye på fjernsyn,

mister gjerne sin skapende fantasi. Det elektroniske apparatet tenker så ofte for dem at de blir ute av stand til å tenke selv. (Før TV-alderen kunne de enkleste leker og en livlig fantasi sørge for underholdningen.)

Når disse barna som er "oppflasket" med TV, begynner på skolen, oppdager de at denne "oppflaskingen" vil straffe seg. Elevene vil underholdes, og det er ikke lett for læreren å holde oppmerksomheten fangen lenge ad gangen. Samtidig er øynene kanskje blitt svekket av

— eller en annen voksen som snakker. Dette er altfor ofte ikke tilfelle, på grunn av fjernsynets påvirkning og fordi foreldrene selv ikke viser noe godt eksempel. Og dette er allerede svært uheldig for barnets fremtid.

Det å lytte er en viktig nøkkel til det å lære. Begynn tidlig å utvikle barnets evnen til å lytte. Det krever arbeid, flid og selvdisiplin, men det gjelder ditt barns fremtidige suksess.

Få barnet til å sitte stille til visse tider på dagen. Få det til å lytte et

Barn elsker også pappesker — som jernbanevogner og busser.

par minutter til hva du sier, og pass på at det ser på deg hele tiden. Still det spørsmål om det du nettopp snakket

all stirringen (noen ganger uten å blunke i lange perioder) på et og samme punkt, mens øynene normalt beveger seg fra side til side og fokuserer på nært og fjernt.

Fjernsynet bør ikke fylle et tomrom som er skapt fordi foreldre forsømmer barna sine. Det skal ikke være noen barnevakt. I disse formgivende årene har barna behov for at noen snakker og lytter til dem. Men TV-apparatet i seg selv er ikke noe problem — så lenge man har bruken under kontroll. Se på gode programmer sammen. Så kan foreldrene peke på feil og dårlig adferd som nok kan forekomme også i "gode" programmer.

Betydningen av å lytte

Barna må begynne på skolen med en innarbeidet vane til å rette sin udelte oppmerksomhet mot læreren

om. Ros barnet: "Nå var du flink! De ørene fanger hvert ord mamma (eller pappa) sier!" En god klem vil være på sin plass.

Etterhvert vil du få erfaring for hvor mye barnet er istand til å oppfatte og gjengi i form av svar. Når du synes det går for lett, kan du flette inn nye opplysninger, slik at dets kunnskaper og forståelse stadig utvides. Når det nærmer seg femårsalderen, bør du utvide dets lytteperioder til flere minutter.

Lesning og ordforråd

For å lære barnet å lytte, bør du også lese høyt for det! Ta det med til biblioteket alt i toårsalderen. Det får barnet til å bli glad i bøker.

Velg bøker som gir passende informasjon. Unngå for mange dyr som snakker eller andre eventyr, men pass på at innholdet er tilpasset

barnas erfaringer og interesser. Gjennom høytlesningen øker barnets ordforråd, og det lærer rytmen og flyten i setningene. Det vil oppfatte ord med lignende og motsatt betydning. Substantiver og adjektiver vil opptre på rekke og rad i barnesinnet.

Bruk ofte vers i høytlesningen. Vers er viktige fordi de gir barna et rytmisk mønster som de liker, og fordi de bidrar til å utvikle taleevnen (ved å gjenta ord som til å begynne med kan være vanskelige å uttale). La barnet lære flere dikt utenat. Hukommelsesøvelser vil hjelpe til at hjernevirksomheten blir utviklet på rett måte. Pass på at utvalget spenner over et bredt spektrum av fakta og opplevelser. La barnet ditt få oppleve rytmen i språket i all dets rikdom og skjønnhet.

Vis barnet hvordan du leser, og gjør lesningen uttrykksfull. Gjør diktet eller fortellingen spennende og interessant. Gi lesningen liv og farger, men med måte — vakt deg for å overdramatisere.

Når du merker at barnet for tiden ikke er interessert i det du leser, skal du ikke fortsette. Barnet har *så mange* interesser som opptar det. Bygg isteden på dem. Dets kunnskaper på disse feltene vil raskt øke, og det vil åpne for andre emner.

Legg hele verden åpen for ditt barn — gjennom undervisning og instruksjon. Nær opp under de interesser og idéer barnet allerede har, og gi ham nye.

Forsøk å se på verden med barneøyne. Se rosenknoppen, de svulmende skyene, trærnes nye skudd. Sett pris på Guds skaperverk sammen med ditt barn, og gled dere over det, så vil du lære det opp "når du går på veien".

Ikke forsør leseferdigheter

Ikke forsøk å lære barnet å lese som ganske liten! Foreldre legger *ofte* stor vekt på dette, mens de lar andre og mer *verdifulle* *førskoleforberedelser* være ugjort. Mange barn kan "lese" før de begynner på skolen, men har begrenset fatteevne og dårlig syn og makter ikke stort annet. De har lært å dra kjensel på ord, men uten dypere forståelse av meningen som det kreves større modenhet og rikere livserfaring for

å kunne fatte helt ut.

For noen foreldre er andre felter ikke så åpenbare og "håndfaste" som lesning, og derfor blir de ofte oversett. Dette gjelder spesielt de viktige holdningsområdene som vi behandlet foran. De danner det grunnlaget som alt annet hviler på.

Barn kan lære å lese i *sværi* ung alder, men det er ikke nødvendig. Hvis barnet ditt viser interesse for å lære å lese før det begynner på skolen, så la den lille få kontakt med velkjente ord som omgir oss på alle kanter — "STOPP", "TELEFON" og lignende. Når du kjører eller går tur med ham, kan du på en naturlig måte få ham til å peke på slike skilt, og da er det moro å kunne gjenkjenne ordene! Plukk ut bøker hvor disse ordene forekommer. Det er mye lettere for et barn å skjønne begreper som er velkjente enn fra en bok som det ikke er særlig interessert i.

Få barnet til å fortelle deg en liten historie. Så skriver du opp med *store, svarte bokstaver* det hun eller han har sagt. Du kan lage en hel bok ut av det, — på *store* ark. Gi ros for hvert ord han eller hun gjenkjenner.

Hvis du foretrekker å kjøpe bøker til barnet ditt, bør du gjøre besøket hos bokhandleren til en liten begivenhet. Kjøp bare én bok ad gangen. Når barnet blir stimulert på denne måten, blir det ikke bare glad i å lese, men vil kanskje prøve seg på å skrive også.

Utviklingen av skriveferdighet i førskolealderen

Husk, det kreves en enorm koordinasjon for å skrive. Dette kan oppøves gjennom å plukke bær, brette servietter, sortere pappas skruer og spiker, arbeide med modellervoks, eller kjevle ut deig sammen med mor.

Gi småen anledning til å klippe og klistre en *hel del*, for eksempel å klippe ut bilder og klistre dem inn etter emne i et hefte. Eller kleb et stort bilde på en papplate og klipp ut biter av forskjellig form og størrelse — så får barnet puslespill i massevis!

Slike aktiviteter utvikler styrke i hender og fingre, en forutsetning for å kunne skrive pent.

Hvis barnet langt foretrekker å arbeide med venstre hånd, så lag

ikke noe nummer av det.

Pass på å lære barnet at det aldri må skrive i bøker som ikke er beregnet på det.

Regning

Førskoleårene gir en skreddersydd anledning til å lære barnet elementære regneferdigheter. Få barnet til å måle hvor mange ganger en viss leke går opp på et stolsete, og hvor mange skritt det er bort til forskjellige ting. La barnet dekke bordet og telle opp hvor mange skjærer, gafler, kniver og tallerkener som trengs.

Lag en klokke med tall som klippes ut fra et ukeblad. La barnet samle kongler, stener, småsten, sand, skjell og slikt, og så veie dem mot hverandre på en vekt.

Når småen er med på butikkrunnen, kan du be ham finne frukt og grønnsaker — og rektangulære esker. Gi gutten eller piken erfaring i å telle penger, særlig småmynter.

Musikk

Gi barnet anledninger til å bli kjent med musikk. La det fra første stund høre mange typer musikk hjemme.

Spill plater og bånd, såvel klassiske stykker som barneplater, men også et rikt utvalg av andre typer musikk, som for eksempel folkemusikk fra hele verden. Få med musikk som er storslagent inspirerende, fredelig, behagelig, lystig — og selv trist. Spill bakgrunnsmusikk til spesielle måltider.

Pek ut de forskjellige instrumentene i et orkester.

La barnet få være med på å lage musikk og slå takten. La det synge, danse, steppe, hoppe, marsjere, så lære det samtidig forskjell på høyre og venstre. Gjennom rytme lære et barn koordinasjon, selvtillit og kjennskap til selskapielig samvær og aktivitet. Musikk hjelper til å skape disiplin og utvikler kreative evner.

Pass på aldri å latterliggjøre eller på noen måte å nedvurderer ditt barns musikalske forsøk. Isteden skal du oppmuntre og hjelpe begynneren. Gjør musikk morsomt. Gled deg over den slik Gud hadde til hensikt.

Den viktige første skoledagen

Når barnet nærmer seg skolealderen, skal du forberede det på den viktige første dagen. Sørg for at det har fått leke med andre barn og har

kontakt med voksne med autoritet, og at han lystre dem.

Det er mulig å unngå overdreven sjenertethet om barnet får lov til å være hos slektninger og senere hos en nær venn eller to en og annen formiddag eller ettermiddag så snart det kan stabbe rundt, eller litt senere.

Det vil også hjelpe barnet å vende seg til skolesituasjonen om det kan delta i en velstrukturert lekegruppe under godt tilsyn en eller to formiddager i uken (oftere enn dette er uheldig).

Snakk meget positivt om den skolen barnet ditt skal begynne på. Hjelp det til å se frem til skolen som et sted hvor de vil møte nye venner, nye utfordringer og nye muligheter for hyggelig samvær. Ta den vordende eleven med til skolen før selve innmeldelsen.

Den første skoledagen, såvel som

alle de følgende, bør barnet gå alene inn på skolen. Det skal hilse høflig og muntert på læreren, gå til pulten sin, legge matpakken pent på plass, og så sitte stille og vente på at undervisningen skal begynne.

Når læreren snakker til eleven, skal han svare øyeblikkelig — ikke når det passer *ham!* Og når han ønsker å stille et spørsmål eller svare, skal han ikke vifte vilt med armen. Han bør være lært opp til å spise opp skolematen på den tid og det sted som er avsatt til det, og sitte stille mens han spiser. Han bør være opplært til selvstendig å gå på toalettet og ikke være flau for å spørre om lov til det i nødvendige unntakstilfeller.

Spørsmål og antatte misforståelser du måtte ha må du gå direkte til læreren med, og ikke gjennom barnet. Da vil du skape grunnlag for en effektiv og god kontakt med

skolen i fremtiden.

Støtt opp om læreren i barnets øyne. Om du ikke gjør det, bryter du med prinsipper som du selv har innprentet barnet. Når skolen og foreldrene samarbeider, gjør eleven stadig hurtige fremskritt.

Skal du hente barnet etter skoletid, så sørg for å være presis.

Med Guds prinsipper som grunnlag for kunnskapene har barnet nå begynt på en velsignelsesrik tid som blir rikere dag for dag. Han eller hun vil glede alle som kommer i kontakt med familien, idet han vil gjenspeile den trening du har gitt ham, og i videre forstand Guds sannhet, for "allerede den unge gutt viser ved sine gjerninger om hans ferd vil bli ren og rett" (Ordspr. 20:11). □

Neste avsnitt, "Barndomsår-ene", vil ta oss med til begynnelsen av tenårene.

Overgangsalderen

(Fortsatt fra side 9)

I tillegg til fysiske symptomer og tilstrekkelig kunnskap til å ivareta de fysiske aspekter ved overgangsalderen, er det svært viktig at vi forstår de emosjonelle endringene som også inntreffer.

Ustabile depresjoner og irritabilitet er ikke symptomer på en sinnssykdom som nærmer seg litt etter litt. De er ganske enkelt i større eller mindre grad følelser som man må kjempe med i denne fasen av livet. Det vil komme både gode og vonde dager. Det kan hende at dager kommer da kvinnen ikke engang husker navnet på sin bestevenninne. Hun vil oppleve ekstreme svingninger i både sinn

og kjærlighet.

Men også utenforliggende faktorer kan spille inn i kvinnens følelsesliv. En kvinne som er utsatt for stress, vil sannsynligvis ha langt mer ustabile følelser enn en kvinne som bor og arbeider i omgivelser som byr på kjærlighet og forståelse.

For å oppsummere må enhver kvinne akseptere den kjensgjerning at hun vil komme i overgangsalderen og også komme gjennom den. Det er ingen sykdom, men en meget normal del av en kvinnes liv.

Det er en del av livet hennes da ektemannen må gi gavmildt av sin kjærlighet, forståelse og tid. Barn, slektninger og venner må også gå sammen om å skape et stabilt og kjærlig miljø.

Det er også det tidspunkt i livet da man kan glede seg til en tredjedel av livet med nye mål og nye gleder.

Hvis du befinner deg i denne etappen av livet, eller den står for døren, så slapp av. Du kommer til å gjennomgå visse forandringer, å ja. Enkelte dager kommer du til å bli en prøvelse for dine omgivelser. Men disse dagene kommer til å bli stadig færre, og en dag vil de helt forsvinne.

Vær aktiv og travelt opptatt. Følg et fornuftig mosjonsprogram. Spis næringsrik og god mat.

Så vil du kanskje oppdage det samme som den kvinnen gjorde som skrev: "Overgangsalderen begynner nok rundt de 45, men tro meg, livet begynner etter de 50!" □

PERSONLIG

(Fortsatt fra side 1)

materielle fremskritt finner vi åndelige tilbakeskritt. Vansker, onder, lidelser og frykt har strømmet over verden.

"Ærlighet varer lengst," heter det. I en meningsmåling for et ukeblad ble 103 ledende personer i forretningslivet spurt om de var enige. Et overveldende flertall tvilte på om et tvers igjennom ærlig menneske ville være istand til å nå toppen i vår tids forretningsverden. Bare to svarte ja —

og den ene innrømmet at han nok var naiv.

Ser vi grundigere etter, utover forretningsverdenens materialistiske fremgang, finner vi en egoistisk motivering, uærlighet, kamp om "kjøttbeina", tvilsom fremgangsmåte i intens kamp om målet uten hensyn til andres ve og vel.

På linje med andre sider av vår moderne sivilisasjon har også dette feltet beveget seg bort fra Skapereens grunnleggende åndelige lov. Det har bidratt til å bringe menneskenes verden i en tilsynelatende håpløs situasjon, slik at den nå står

overfor en fremtidig, men snarlig total tilintetgjørelse.

Men "den ukjente hånden" vil snart gripe inn med kjempekraft! Han sender en røst av en som roper ut verdens eneste og sikre håp! Dette inngrepet vil redde oss mennesker fra våre egne feilgrep. Dette trygge håpet er en ny og anderledes verden med FRED, LYKKE og OVERFLOD for alle. Menneskene vil ikke fremskaffe dette. Det må gjøres FOR oss mennesker — og vår motivering må FORANDRES fra å *få* til å *gi*. Om du er enig eller ikke — DET ER SIKKERT! □

Innblikk i verdensbegivenheter og trender

Europas krigsår gjør fremdeles vondt, 40 år senere

Det er 40 år siden Churchill, Roosevelt og Stalin møttes på Jalta for å utforme Europas fremtid.

Under den 8 dager lange konferansen i Sovjets ferieby ved Svartehavet i februar 1945 ble de allierte lederne enige om kun å godta ubetinget overgivelse fra aksemaktene for å gjøre slutt på 2. verdenskrig, og å dele det erobrede Tyskland i fire okkupasjonssoner. De ble også enige om å møtes i San Fransisco for å fullføre planene for opprettelsen av De forente nasjoner. Sovjet sa seg også villig til å gå til krig mot Japan.

Konferansen resulterte i en resolusjon — "Erklæring for det frigjorte Europa" — som skulle sikre "alle mennesker retten til å leve under det styre de selv ønsker". Situasjonen har siden utviklet seg slik i etterkrigstidens Europa at mange har følt at både erklæringens ånd og bokstav er blitt krenket.

Frankrikes avdøde president Charles de Gaulle

hevdet at USA og Sovjetunionen bare brukte Jalta-avtalen for å dele et allerede splittet Europa. Og ganske nylig uttalte den tyske kansler Helmut Schmidt at de allierte "på et møte på Jalta praktisk talt besluttet å dele Europa inn i interessesfæ-

rer".

USAs president Ronald Reagan har benektet disse synspunktene og påpekt at Jalta-avtalen ikke anerkjenner noen deling av Europa som lovlig. Og visepresidenten, George Bush, hevdet at "vi anerkjenner

ikke noen form for deling av Europa".

Nylig røre både i Vest- og Øst-Europa har gitt de amerikanske ledes kommentarer ny betydning: Hollenderne nekter å tillate amerikanske atomraketter på deres jord. Vesteuropeerne fortsetter å kanalisere amerikansk teknologi til jern-teppelandene.

Stikk i strid med Sovjets ønske deltok rumenerne i De olympiske leker i Los Angeles i 1984. Polens arbeiderbevegelse gjør seg stadig mer gjeldende. Og det aller viktigste er kanskje at man nå har oppnådd en dialog mellom Øst- og Vest-Tyskland som har gitt endelt nasjon nytt håp. Og etterhvert som Europa blir mer og mer urolig, brenner den lunten som ble tent på Jalta, seg stadig kortere. ■

Churchill, Roosevelt og Stalin i Jalta i februar 1945 for å utforme Europas fremtid etter 2. verdenskrig.

Malaria ikke beseiret

Malaria, som man engang mente var så godt som utryddet, dukker nå svært dramatisk opp igjen, til tross for de landvinninger som medisinsk forskning har gjort.

Ifølge Verdens Helseorganisasjon, WHO, truer malaria over halvparten av jordens befolkning. Hvert år blir omtrent 250 millioner smittet av denne sykdommen. Over en million — mest barn —

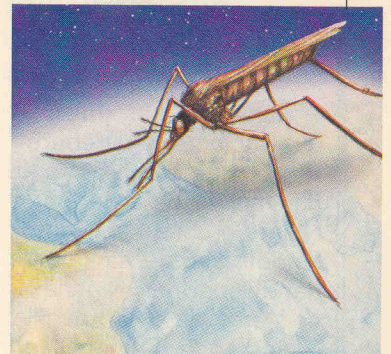
dør hvert år.

Den tiltagende epidemien skyldes tildels at stadig flere reiser overalt i verden. Samtidig viser det seg at malariaen utvikler immunitet mot gårsdagens mirakelmedisiner.

DDT, engang et av de mest effektive midler mot smittebærende malariamygg, har nå ingen effekt i omtrent en tredjedel av de pågående sprøyteprogrammene verden rundt.

Siden 1940 har man med stort hell brukt *chloroquine* for å helbrede og motarbeide malaria. An-

vendelsen av stoffet sammen med DDT begrenset utbredelsen av malaria. Men områdene hvor *chloroquine*-resistente bakteriestammer finnes, bare

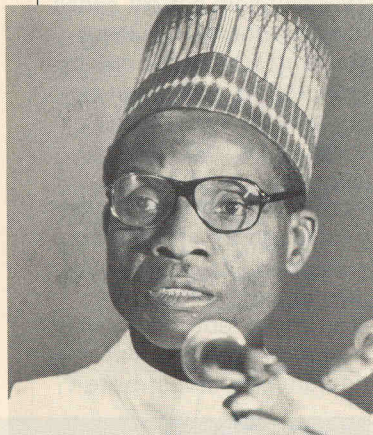
øker i antall.

Hunnene av malariamyggen — *Anopheles* — overfører malariaviruset ved å stikke noen som allerede har malaria, og deretter stikke noen annen. Straks malariaparasitten er kommet inn i menneskekroppen, formerer den seg i en tre-delt sykklus som gjør det vanskelig å beherske utviklingen.

Forskere arbeider nå med å utvikle vaksiner som er virksomme i hver av de tre fasene. Ifølge tidsskriftet *Science* har de allerede isolert og syntetisert et protein som kanskje kan resultere i immunitet mot den første fasen av malariaens livssyklus.

Nigers uran til Iran?

Hvordan skal man greie å overvinne tørke og økonomisk ustabilitet? Dette er et spørsmål som krever snarlig handling i Niger i Vest-Afrika.

Nigers Seyni Kountché

Sahara sluker stadig mer av landets dyrebare matjord på grunn av tørke nummer to de siste ti år. Nigers grense i sør mot landets største afrikanske handelspartner, Nigeria, er stengt på grunn av Nigerias egne økonomiske

Forskningsteam ved New York Universitets medisinske senter, Det amerikanske helsedepartement og Walter Reeds institutt for militær forskning mener at man kan skaffe tilveie nok vaksiner til å start dyreforsøk allerede i år.

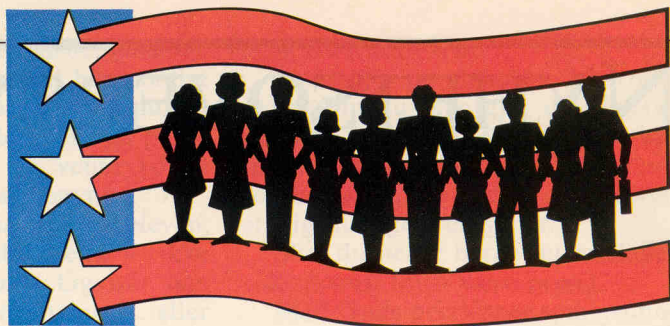
Hvis alt går som det skal, vil man kunne markedsføre en malariavaksine om fem år. Likevel er forskere engstelige for at en ny vaksine kanskje ikke er nok. Oberst Franklin Top ved Walter Reed kom med denne advarselen: "Finner vi ikke nye gode medisiner mot malaria hvert femte til syvende år, vil vi få problemer." ■

vanskeligheter. Nigers inntekter fra varehandelen med utlandet falt fra 124,4 millioner dollar i 1979 til anslagsvis 19,8 millioner i 1983.

Niger eier verdens fjerdestørste beholdning av lett tilgjengelig uran og er den femtestørste uranprodusent. En mulig løsning kan være å undertegne en større avtale med en annen nasjon, kanskje Iran, når det gjelder Nigers rike uranreserver.

Etter at oberst Kountché grep makten ved et kupp i 1974, reorganiserte han Nigers jordbruksproduksjon fra eksport av bomull og peanøtter til å skaffe mat til landets økende befolkning på seks millioner. Oberst Kountché har satt selvfor-syning som landets hovedmål. Han hevder at for at en nasjon skal kunne redde sin verdighet, må den sørge for mat, et tak over hodet og levelig vilkår for innbyggerne.

Inntektene fra uransalgene har hittil vært brukt til å finansiere planlagte utviklingsprosjekter i Niger og til å betale for nødven-

Store endringer i USAs arbeidsliv

I følge USAs Byrå for arbeidsmarkedsstatistikk er hvite mannlige arbeidere nå for første gang i mindretall i USAs arbeidsstyrke. Stadig flere kvinner går ut i arbeidslivet.

Mangel på arbeidskraft under 2. verdenskrig førte til at over 6,5 millioner kvinner gikk ut i arbeidslivet fra 1941-1945. Siden har kvinnes andel økt fra 24,6% i 1940 til 43,5% i 1983. Før utgangen av 1983 hadde 54% av alle voksne kvinner heltidsjobb utenfor hjemmet.

Man har lagt merke til at den enkelte familie trenger større inntekter for å greie seg. Dessuten oppmuntrer kvinnebevegelsen til at stadig flere kvinner tar seg arbeid utenfor hjemmet.

Ifølge Byrådet har andelen svarte og andre mino-

dige matvarer og medisiner i krisesituasjoner. Men hva vil skje hvis de økonomiske problemene fortsetter?

Oberst Kountché uttalte til tidsskriftet *Jeune Afrique* at han var villig til å selge uranen til djevelen selv, og det fort også, dersom djevelen ville kjøpe Nigers årsproduksjon på 4 300 tonn til en pris som er passende.

Iran har opprettet en ambassade i Niger og forhand-

lert økt fra 10,7% i 1954 til 13% av arbeidsstyrken i 1983. Tallet på hvite mannlige arbeidere minsket i samme periode fra 62,5% til 49,3%.

Statistiske oversikter fra blant annet Nasjonalkomiteen for utearbeidende kvinner antyder at 45% av kvinner i arbeidslivet enten er ugifte, enker, skilte eller separerte. Omtrent 21% av

Kvinner vil utgjøre nesten to tredjedeler av alle nye arbeidstagere i USA de neste 10 år.

—U.S. Bureau of Labor Statistics

kvinnelige arbeidere er gift med menn som tjener mindre enn 15 000 dollar (130 000 Nkr) om året.

Det er tydelige tegn på at stadig flere kvinner kommer til å gå ut i arbeidslivet. Ifølge Byrådet vil kvinner utgjøre nesten to tredjedeler av alle nye arbeidstagere i USA i løpet av de kommende 10 år. ■

ler nå med Niger om kjøp av uran. Forhandlingene mellom Iran og Niger har foreløpig vært resultatløse fordi Niger som medlem av Den internasjonale atomenergikommisjonen bare kan selge uran til land som skal bruke den til fredelige formål.

Men som oberst Kountché bemerket, hvis krisen fortsetter, kunne saken til syvende og sist bli et spørsmål om pris. ■

Etiopias sørgelige forfatning

Et omfattende hjelpeprogram er på vei i det tørkerammede Etiopia.

Det østafrikanske landet er et av 17 land på kontinentet som må kjempe med en stadig eller forverrende matkrise.

Vil nødoperasjonen lykkes? Eller vil de første anslagene på 1,8 millioner etiopiere som vil dø av hunger en gang i 1985, vise seg å komme nærmere virkeligheten?

Hindringene, både av geografisk og politisk art, for å få maten frem til millionene av sultende etiopere, hovedsakelig i

landets høyland i nord, har vært formidable og frustrerende for organer for nasjonalhjelp.

Landtransport inn i landet fra Etiopias havner ved Rødehavet var til å begynne med lite effektive på grunn av få kjørbare veier. Til slutt ble en "luftbro" opprettet mellom havnene og matdepotene inne i landet, med nedslippspunkter i de tørkerammede områdene.

Hungersnøden blir enda mere komplisert av alle krigene som pågår mellom sentralregjeringen under ledelse av oberstløytnant Mengistu Haile Mariam og flere, i alle fall seks, opprørshærer, som er i fullt opprør mot Mengistus styre. Hele to tredjedeler av de sultende massene befinner seg i

de omstridte områdene, spesielt i nord. På grunn av denne konflikten var sentralregjeringen inntil nylig uvillig til å omfordele personell og kjøretøyer fra

tiltagende krise. Det tok internasjonalt press og et plutselig søkelys fra verdensopinionen til endelig å få regjeringen til å handle i samarbeid med

kampen mot opprørerne.

Etiopias sentralregjering var lite villig til offentlig å vedgå at det var noen

Grunnvannspeilet har falt drastisk under tørken i Etiopia.

Smarkortet kommer

Et nytt databankkort vil snart revolusjonere finansielle transaksjoner verden over.

Et slikt kort — minnekortet eller smartkortet — ble oppfunnet i 1974 av den franske journalisten Roland Moreno.

Det som gjør disse

smarkortene så spennende, er at det er nesten umulig å forfalske dem, og at de bare kan brukes med et personlig kode-nummer.

En datahjerne erstatter magnetbåndet som man finner på baksiden av de vanlige kreditt- og bankkortene. Denne mikroprosessen i hvert kort har for eksempel hele tre "avdelinger". Den ene inneholder fabrikantens koder og er utilgjengelig, den neste er konfidensiell og er bare tilgjengelig ved bruk av den personlige koden, og den tredje delen er tilgjengelig for alle.

Den sistnevnte delen kunne inneholde viktige opplysninger som for eksempel eierens medisinske historie, nødkontakttelefonnumre og — mere illevarslende — annen personlig informasjon som myndighetene kanskje kunne være interessert i.

Til tross for kostnade-

ne er disse kortene underveis. Både Frankrike, Norge og USA har allerede begynt eksperimenter.

Innbyggere i utvalgte områder i disse landene bruker kortene på linje med kontanter, sjekker, kredittkort eller til og med som legitimasjonskort. Når noen ønsker å kjøpe noe, legger kjøpmannen kortet i en spesiell avleser og fører inn salgsbeløpet. Eierne av kortet taster så inn sin personlige kode for å fullføre transaksjonen.

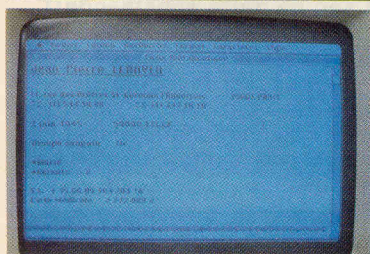
I motsetning til kredittkort debiterer smartkortene øyeblikkelig kjøperens konto og krediterer kjøpmannens. I lengden vil bruken av disse kortene kunne eliminere en stor del papirarbeid og utgifter.

Smarkortene er ikke i allminnelig bruk ennå, men mange anser dem for å være en intelligent løsning i de usikre tider vi lever i. Dessuten vil de også kunne fjerne den mistro som ofte preger forholdet mellom kjøper og selger idag. ■

internasjonale nødhjelpsorganisasjoner.

Gjennom hele september måned ifjor var faktisk oberstløytnant Mengistu og hans regjering travelt opptatt med å forberede, ikke nødhjelp, men feiringen av nasjonens tiårsjubileum. Anslagsvis 1,5 til 2 milliarder norske kroner ble brukt på festlighetene. Regjeringen gav ingen av journalistene som overvar feiringen, tillatelse til å besøke de tørkerammede områdene.

Det ventes at Etiopias hungersnød til og med vil bli verre i 1985 på grunn av den dårlige høsten landet opplevde ifjor. Den inneværende tiårsplan forutsetter at halvparten av landets bønder og jordbruksland blir inkorporert i statsgårdsbruk og produsenters kooperativer. Denne restruktureringen av jordbruksproduksjonen som regjeringen er iferd med å gjennomføre, vil sannsynligvis medføre at også fremtidige avlinger vil bli dårlige. ■

Databankkortene: Løsning på usikre tider?

MORALSK KRISE

(Fortsatt fra side 4)

Men Gud sier — selv om alt for få prester sier det — “ve deres sjeler! for de volder seg selv ulykke!”

AIDS — *Aquired Immune Deficiency Syndrome*, eller “ervertet tap av immunitet”-syndromet — er nettopp slikt et “ve”, selv om dette blir glødende benektet av mange blant de homoseksuelle.

Feilinformerte ledere

Gud tordner ikke bare mot USA, men også mot mye av den øvrige engelsktalende verden, Skandinavia og Nordvest-Europa forøvrig: “Mitt folk! Dine førere er forførere, og den vei du skal gå, har de ødelagt” (Jes. 3:12).

Idag medfører førerskap langt mer enn bare politikk. Det omfatter også religion og undervisning. Og kanskje den aller mest innflytelsesrike delen av samfunnet er den “opinionsdannende” industrien — nyhets- og underholdningsmedia.

For ikke så lenge siden ble det foretatt en meningsmåling blant fremstående journalister, fjernsynsreportere og nyhetsredaktører i USA. Ifølge meningsmålingen var “media-eliten” sterke tilhengere av seksuell frihet, 90 prosent støttet fri abort, og 54 prosent mente at utroskap ikke var galt. Over tre fjerdedeler av dem som ble spurt, mente at homoseksualitet ikke var galt.

Kort tid etter ble en lignende undersøkelse foretatt blant ledende underholdningssjefer og produsenter i fjernsynet. Lignende prosenttall, jevnt over til og med mer liberale, ble funnet her. Den 15. februar 1983 rapporterte nyhetsbyrået Associated Press om denne siste meningsmålingen: “En ny undersøkelse viser at Hollywoods ledende kreative mennesker innen fjernsynsunderholdning hovedsakelig har et verdslig syn, de er politisk liberale, og de holder seg unna all religion. Undersøkelsen viser også at de prøver å reformere samfunnet etter sitt eget syn . . .

“Deres verdiforankring er grunnleggende forskjellig fra den hos det vanlige publikum,” sier rapporten, som ble gjengitt i *Public Opinion*, et tidsskrift som utgis i Washington

av American Enterprise Institute for Public Policy Research. “På slike områder som abort, homoseksuelles rettigheter og utenomekteskapelig sex, er deres synspunkter i sterk kontrast til tradisjonelle verdier.”

Etter president Reagans valgskred sist november har enkelte amerikanske grupper uttrykt håp om at fundamentale endringer i nasjonens ledelse endelig var på vei. Spaltisten Stanton Evans er ikke så sikker: “Den makt som media og den akademiske elite har, den befestede innflytelse som økonomiske og ideologiske interessegrupper står for, selve strukturen i styresmaktene, alle er de mobilisert på den motsatte side, oppsatt på å stoppe enhver forandring, og velutrustet til å gjøre så.”

Mangel på rett kunnskap

Hvor langt *ned* har ikke Amerika forfalt siden nasjonens beskjedne begynnelse. Fra den tid da en person ikke engang ble regnet for å ha dannelses uten å ha lest Bibelen og i det minste kunne vise en viss evne til å forstå den.

Idag, når president Reagan går inn i sin annen presidentperiode, blir man ikke regnet som uvitende, selv om man bare kan to eller tre av De ti bud.

Våre engelsktalende og vesteuropeiske land er sannelig iferd med å bli ødelagt — innenfra — “fordi [de] ikke har kunnskap” (Hoseas 4:6). Ikke fysisk, materiell kunnskap, men Guds åpenbarte kunnskap om den rette måte å leve på.

Forlaget Reader's Digest Association (det amerikanske moderfirma til Forlaget Det Beste), utgav i 1975 boken *The Story of America* (“Historien om Amerika”). I forordet skrev redaktørene under titelen “Hvorfor det skjedde her”:

“Den puritanske historikeren Edward Johnson skrev på 1650-tallet at Herren hadde “siktet en hel nasjon for å plante sin beste sæd” i amerikans rike jordsmonn. To århundrer senere kunne man fortsatt høre de samme toner. Forfatteren Herman Melville trodde at “vi amerikanere er det spesielle utvalgte folk, vår tids Israel” . . .”

Det var enkelt nok for forfedrene til dagens amerikanere å bli troende, bemerket redaktørene i Rea-

der's Digest. “Man behøvde bare se seg om for å få bevis for Herrens gavmildhet. Her var noe av den fineste dyrkbare mark på jordens overflate. Veldige skoger spredte seg flere hundre kilometer utover, fylt av hjort, bever og ville fugler . . . Havet og elvene myldret av fisk. Det var fjell med kull og jernmalm, bassenger med olje og rike årer med gull og sølv. Det var i sannhet et utvalgt land for et utvalgt folk. Og folket kom: til friheten og til landets gavmildhet.”

Amerikanerne har mistet synet av disse røttene. Og deres religiøse ledere har aldri forstått det amerikanske folks *dypere* røtter. At de ikke bare var “vår tids Israel”, men at de faktisk var etterkommere etter det gamle Israel.

På grunn av den lydighet som patriarken Abraham, Israels bestefar, viste, var disse immigrantene til Nord-Amerika bestemt til å bli den største enkeltnasjon i verdenshistorien — i denne endetiden for den menneskelige sivilisasjon. Svært få har forstått hvor dypt disse røttene går, hvorfor Amerika blomstret og hvorfor landet nå er på vei ned mot den totale glemsel hvis det ikke skjer en drastisk kursendring.

For å få den sanne forståelse av arven — og bestemmelsen — til USA, Storbritannia, Norden og Nordvest-Europa, kan du skrive etter boken *De forente stater og Storbritannia i profetiene*. Den vil mer enn noe annet åpne dine øyne for forholdene i dagens verden. □

Ja, nå kan du forstå Bibelen!

Problemer med å forstå Bibelen? **Ambassador College Bibelkorrespondansekurs**, som nå foreligger både på norsk og dansk, kan hjelpe deg virkelig å fatte Bibelen. Over en million har allerede meldt seg på dette enestående kurset. Du vil lære hva hensikten med livet er, hva Bibelprofetiene sier om dagens verdensbegivenheter, om Guds vei til sann lykke. Disse og flere fundamentale emner er forklart i detalj skritt for skritt. Du vil finne hver av de månedlige leksjonene svært givende, og periodevis prøver vil hjelpe deg å måle din fremgang. Ingen kursavgift eller andre forpliktelser. Hvorfor ikke melde deg på nå?

BREV TIL REDAKTØREN

College-student

Som college-student på heltid, setter jeg oppriktig pris på anledningen jeg har hatt til å kunne glede meg over *Den Enkle Sannhet* gratis det siste året. Jeg har satt stor pris på artiklene og synes de har vært interessante og informative. Siden jeg er student med tranke økonomiske kår, har det vært en spesiell velsignelse å få abonnementet gratis.

Selv om jeg personlig har andre synspunkter enn hva dere lærer på enkelte områder angående Bibelen, har jeg likevel vært enig i det meste av det dere skriver, og der vi har vært uenige, har jeg benyttet dette som anledninger til dyper ettertanke og overveieelse.

Shane A. Baker
Provo, Utah

Lærere/foreldre

Artikkelen deres, "Hva lærere skulle ønske foreldre visste om skolen", var fremragende og enestående i sitt slag. Jeg tenker å gjengi innholdet for foreldre til elevene mine.

Carmine Forlenza
Skolebestyrer
Yonkers, New York

Etter å ha lest bladet deres med stor interesse i 1983 og å ha mottatt et gratis eksemplar av *De forente stater og Storbritannia i profetiene*, føler

jeg meg veldig, veldig skyldig for at jeg ikke gir Gud det som rettmessig er hans. Jeg har ofte forsøkt å komme meg ut av mitt økonomiske uføre, men kunne ikke klare det uten Guds hjelp, og skylder ham nå enda mer for å ha mottatt en hjelp som jeg ikke fortjener. Måtte mine tiender glede dem som er trengende, ettersom jeg nå selv er en som glad og lykkelig betaler tiende.

R. Heuschen
Windmeul,
Syd-Afrika

50-års jubileum

Februarutgaven i 1984 av *Den Enkle Sannhet* er det mest oppløftende og inspirerende blad jeg noengang har sett. Artiklene er svært inspirerende og samtidig nøkterne, idet de i minste detalj beskriver den verden vi lever i og også morgendagens lykkelige og vidunderlige verden.

William B. Lee,
Stratford

Jeg er en typisk 14-åring som plukket opp et blad på en restaurant. Helt siden dengang har det gjort inntrykk på meg. Det faktum at Gud har velsignet hele denne virksomheten i 50 år, er utrolig. Jeg vil med dette få takke alle de av dere som er involvert i *Den Enkle Sannhet*, for det strålende arbeidet dere utfører. Både bladene og litteraturen har fasci-

ert meg. I denne verden som er fylt av så mye søppellitteratur, er det stort å se en slik viktig publikasjon hvor Gud står i sentrum.

Dave Johnson
Springfield, Virginia

Jeg har lagt merke til hva jeg vil kalle et svakt punkt ved bladet deres. Dere har en spalte som kalles "Brev til redaktøren", og etter å ha gått gjennom bladet måned etter måned, har jeg aldri sett en artikkel eller et bidrag skrevet av en nigerianer til redaktøren for å gratulere ham eller å sette fingeren på uregelmessigheter.

Finnes det spesielle kriterier for å bli publisert?

B. T. Etukudoh
Uyo
Cross River State,
Nigeria

• *Nei, vi gjengir brev fra hele verden, men vi mottar langt flere enn vi kan publisere.*

Et nytt Kina

Jeg betviler det optimistiske bildet av en ny, kinesisk åpenhjertighet og fleksibilitet som Högberg gir uttrykk for ("Et nytt Kina på fremmarsj", april 1984). Den eneste grunnen til at kineserne viser noen form for økonomisk fleksibilitet, er at deres økonomi befinner seg i et rot, og de vil selvsagt strekke ut armen og gripe

fatt i hva Amerika måtte gi dem. Men deres fundamentale marxistiske innstilling forblir uforandret, og dette er bare så altfor synlig både i politiske og religiøse kretser.

Den offisielle politikk i Det kinesiske kommunistparti er å eliminere religion, under påskudd av å beskytte religiøs tro (*Red Flag*, 16. juni 1983, det kinesiske kommunistpartis sentralkomité's ideologiske organ). Buddhistene i Tibet, et tidligere uavhengig land som ble okkupert av kineserne i 1950, vet alt om dette. Tibet ble nylig lovet en ny tid med liberalisering, og den varte til styresmaktene fikk identifisert religiøse troende og kritikere av deres styre.

Paul Ingram
Sekretær
Scientific Buddhist
Association
London

Jeg har nettopp lest artikkelen "Jeg var et offer for barneforsømmelse". Jeg arbeider i et hjem for gutter, og forstår virkelig hva denne mannen gjennomgikk, og det er en av grunnen til at jeg setter andre først og meg selv til slutt. Jeg skulle ønske bladet hadde flere artikler som dett fordi man får større forståelse gjennom personlig erfaring. Jeg likte også artikkelen om barnemisbruk.

Dale Swire
Sweet Valley, Pennsylvania

Fremskritt

(Fortsatt fra side 6)

deler — tynnhudete "båter" fulle av gylden saft. Men du trenger ikke bekymre deg selv om du stikker hull på en av "båtene". Saften kommer ikke flommende ut. Du kan nyte denne opplevelsen iført dine fineste klær. Hvorfor? Fordi hver eneste av disse "båtene" er oppdelt i enda mindre deler, skilt med tynne membraner som omfatter og beskytter små deler av dette

Februar / mars 1985

deilige flytende solskinnen. Og alt sammen er spiselig!

På samme måte er naturens innpakning av vannmeloner skapt til å være sølefrie. Innholdet er stort sett væske, men likevel kan du skjære en vannmelon i to deler uten å søle mer enn et par dråper. Prøv å gjenta det med en plastflaske full av væske!

Så har vi kokosnøtten. Etterat kokosmelken er drukket og kjøttet er fjernet, har skallet nytteverdi eller kunsterisk verdi — akkurat

som det store fiberskallet som tidligere omsluttet den. Eller skallet kan kastes, for tilslutt å bli oppløst i jorden uten å etterlate seg spor. Hvem kan forbedre noe slikt?

Andre eksempler på enestående innpakning er granateplet, druen, løk, artsjokk og auberginen. Jo nøyere man analyserer det, dess mer uunngåelig blir konklusjonen: Når det gjelder innpakning av mat, som på alle andre områder du kan tenke deg, så hadde Gud en bedre idé! □

EKSISTERER GUD?

Skeptikerne tror det ikke. Forskere sier at det ikke kan bevises, i alle fall gjennom de metoder vitenskapen har til rådighet.

Likevel er intet spørsmål av større betydning for menneskets eksistens — og for hele menneskehetens fremtid!

Kan vi bevise Guds eksistens for det rasjonelle sinn? Finnes det håndgripelige bevis på at Et høyeste vesen styrer universet? Du trenger personlig å kjenne sannheten! Hvis Gud faktisk eksisterer,

da trenger du å vite hvem og hvordan han er, hva han gjør akkurat nå, og hvordan ditt liv blir påvirket av alt dette. Vårt gratis hefte

Eksisterer Gud? gir et velfundert svar basert på logiske bevis. Du kan få dette heftet ved å sende inn svarkortet i utfylt stand, eller ved å skrive til vår adresse nærmest deg, se annen omslagsside.

Tilbud om GRATIS litteratur!